Вартавыя паветраных межаў

СТАР. 3

Як беларускі звычай да суседзяў трапіў

СТАР. 6

І грампласцінкі маюць прыхільнікаў...

СТАР. 8

Родная газета на роднай мове

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

29 КРАСАВІКА 2014 г. АЎТОРАК № 79 (27689) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Сёння ў Мінску адбудзецца пасяджэнне Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета

Мерапрыемства пройдзе на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў пад старшынствам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі, паведамляе БЕЛТА.

На парадку дня — разгляд ходу работы над праектам дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе, а таксама рэалізацыі плана мерапрыемстваў («дарожнай карты») па далучэнні Рэспублікі Арменія да Мытнага саюза і Адзінай эканамічнай прасторы Рэспублікі Беларусь, Рэспублікі Казахстан і Расійскай Федэрацыі.

Акрамя таго, запланаваны двухбаковыя сустрэчы Аляксандра Лукашэнкі з Уладзімірам Пуціным і Нурсултанам Назарбаевым.

■ Міжнародная ацэнка

МВФ НЕ БАЧЫЦЬ СЭНСУ Ў РЭЗКАЙ КАРЭКЦІРОЎЦЫ КУРСУ РУБЛЯ

Але раіць зніжаць крэдытаванне, якое субсідуецца

Учора скончылася чарговая місія МВФ у Беларусі. Кіраўнік місіі Дэвід Хофман падвёў вынікі.

Улічваць трэба і будаўніцтва жылля

Мінулы год быў нялёгкім для беларускай эканомікі. Праблем і выклікаў засталося шмат і сёлета. Аднак «улады краіны пачалі карэкціроўку эканамічнай палітыкі». У параўнанні з апошнімі гадамі, па словах Дэвіда Хофмана, паслабляецца акцэнт на абавязковых мэтавых паказчыках росту ВУП і заработнай платы: «Гэта рэалістычны і вітаны падыход. Місія таксама адзначае і падтрымлівае намаганні ўлад па стрымліванні мэтавага крэдытавання ў рамках прынятага нядаўна «плана фінансавання». Ён эфектыўна вызначае абавязковы для выканання агульны ліміт аб'ёмаў субсідаванага крэдытавання, якое прадастаўляецца Банкам развіцця і іншымі банкамі. План з'яўляецца крокам наперад, нават нягледзячы на той факт, што ліміт крэдытавання застаецца празмерна высокім, а для забеспячэння поўнага ахопу таксама неабходна было б уключыць у яго субсідаванае крэдытаванне будаўніцтва жылля. Місія рэкамендуе рэгулярна фарміраваць такі штогадовы план фінансавання, зрабіўшы гэта часткай сістэмы эканамічнай палітыкі ўлад».

Важна стрымліваць унутраны попыт

«Мы думаем, што эканамічны прагноз, падрыхтаваны і прадстаўлены ўладамі на пачатку года, схільны да рызыкі ў бок зніжэння, — заявіў спадар Хофман. — Летась тэмпы росту эканомікі былі нізкімі. Сёлета мы не бачым перадумоў для больш высокіх тэмпаў. Як вядома, сітуацыя ў рэгіёне складваецца неспрыяльная. Я маю на ўвазе значнае зніжэнне росту расійскай эканомікі, а таксама крызіс ва Украіне, што будзе мець наступствы для эканомікі Беларусі». Кіраўнік місіі нагадаў, што на гэтыя дзве краіны прыпадае каля паловы беларускага экспарту.

Дэвід Хофман пракаментаваў сітуацыю з курсам нацыянальнай валюты. «Як і ў кастрычніку (калі адбыўся мінулы візіт місіі. — **Аўт.**), мы лічым, што большая гнуткасць абменнага курсу дала б пэўныя перавагі. Але я хачу падкрэсліць, што мы не бачым неабходнасці ў рэзкай карэкціроўцы абменнага курсу. Гэта можа адбывацца і паступова. Але вельмі важна, каб гэта суправаджалася адпаведнай макраэканамічнай палітыкай. Напрыклад, неабходна стрымліваць унутраны попыт за кошт адмовы ад павышэння заработнай платы і больш рэзкага скарачэння мэтавага крэдытавання».

Пра новы крэдыт пакуль размовы не было

Спадар Хофман паведаміў, што для стымулявання ўстойлівага росту па-ранейшаму патрабуюцца глыбокія структурныя рэформы. Місія вітае крокі, якія ўжо былі зроблены, але настойвае, напрыклад, на неабходнасці скарачэння ролі дзяржавы ў эканоміцы, «што павінна ўключаць у сябе хуткую паэтапную адмову ад сістэмы абавязковых мэтавых паказчыкаў для прадпрыемстваў» і іншыя захады.

МВФ працягне цеснае ўзаемадзеянне з уладамі краіны. «Хаця зараз постпраграмны маніторынг фармальна завершаны, паколькі пагашана асноўная частка фінансавання, місія мяркуе вярнуцца ўвосень, каб прадоўжыць дыскусіі па пытаннях эканамічнай палітыкі. Між тым, МВФ будзе далей аказваць падтрымку уладам у рамках рэгулярных візітаў старшага рэгіянальнага пастаяннага прадстаўніка і тэхнічнай дапамогі». Пра новую праграму крэдытавання, па словах спадара Хофмана, пакуль размова не ішла.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ДАРЭЧЫ

Місія Міжнароднага валютнага фонду знаходзілася ў Беларусі ў перыяд з 17 па 28 красавіка 2014 года з мэтай правядзення кансультацыі па артыкуле IV з уладамі краіны. Місія сустракалася з намеснікам Прэм'ер-міністра Пятром Пракаповічам, старшынёй праўлення Нацыянальнага банка Надзеяй Ермаковай, міністрам эканомікі Мікалаем Снапковым, службовымі асобамі з Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, а таксама прадстаўнікамі навукова-даследчых устаноў, бізнесу і дыпламатычнай супольнасці.

ХАКЕЙ ДЗІЦЯЧЫМІ ВАЧЫМА

У памяшканні прэс-цэнтра «Мінск-Арэны» адкрылася выстаўка пераможцаў рэспубліканскага дзіцячага конкурсу малюнкаў «Дзеці малююць хакей», які арганізавалі і правялі Міністэрства інфармацыі, Міністэрства спорту і сталічнае выдавецтва «Рыфтур». На выставе прадстаўлены работы школьнікаў са Слуцка, Салігорска, Магілёва, Грэска, Гомеля, Мінска, Крычава і Крычаўскага раёна.

— Беларусь ганарыцца тым, што сёлета з'яўляецца гаспадыняй правядзення чэмпіянату свету па хакеі, — сказала на адкрыцці выстаўкі першы намеснік міністра інфармацыі Лілія Ананіч. — Дарэчы, наша краіна адзіная, у якой захаваўся дзіцячы хакейны чэмпіянат «Залатая шайба». А 12 лепшых малюнкаў гэтага конкурсу ўвайшлі ў каталог і на падставе іх на сталічным тэлебачанні створана 12 рэкламных відэаролікаў.

Лепшымі з лепшых на гэтым конкурсе журы прызнала 13-гадовую Інгу Адзярыху са Слуцка і 8-гадовую Паліну Маісеенку з вёскі Сакольнічы Крычаўскага раёна.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Пераможца (1-е месца) 13-гадовая Інга АДЗЯРЫХА са Слуцка.

Пераможца (1-е месца) сярод дзяцей — 8-гадовая Паліна МАІСЕЕНКА з вёскі Сакольнічы Крычаўскага раёна.

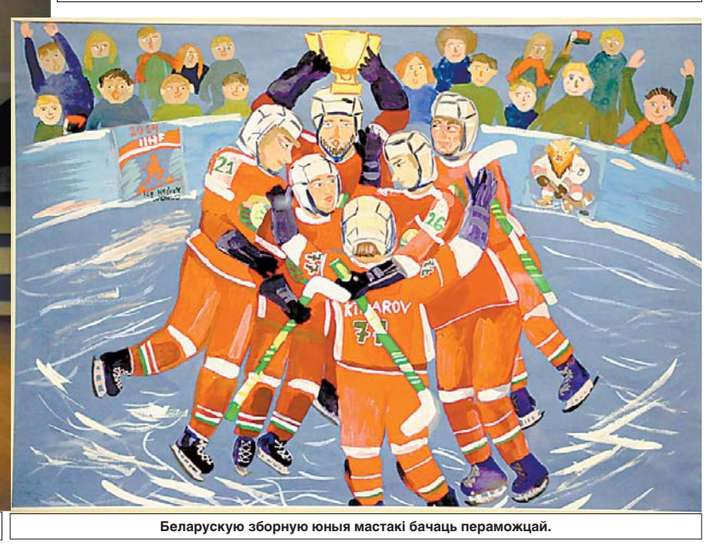

Беларускую зборную юныя мастакі бачаць пераможцай.

ЛІЧБА ДНЯ

Br14 млн 980,7 тыс.

была сярэдняя заработная плата ў сакавіку гэтага года ў работнікаў, занятых у дзейнасці, звязанай з вылічальнай тэхнікай. Гэта самая высокая заработная плата ў краіне. Высокая сярэдняя заработная плата ў сакавіку зафіксавана і па такіх відах эканамічнай дзейнасці, як паветраны транспарт, — Br11 млн 506,3 тыс. і фінансавае пасярэдніцтва — Br11 млн 334,5 тыс. Мінск традыцыйна лідзіруе ў Беларусі па ўзроўні сярэдняй заработнай платы. Яна склала ў сакавіку гэтага года Br7 млн 835 тыс. На другой пазіцыі — Мінская вобласць (Br5 млн 545 тыс.), на трэцяй — Гомельская вобласць (Br5 млн 369,9 тыс.).

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 29.04.2014 г.

Долар ЗША	9980,00	▲
Еўра	13840,00	▲
Рас. руб.	277,00	▲
Укр. грыўня	864,07	▲

■ Насуперак Чарнобылю

«ВЫЖЫЛІ. ЦЯПЕР ПРОСТА ЖЫВЁМ»

У Валерыя ШЛЯГІ, старшыні Нараўлянскага райвыканкама, значны скачок кар'еры супаў з датай, якой нікому з беларусаў ужо не забыць. 25 красавіка 1986 года яго прызначылі намеснікам старшыні райвыканкама па сацыяльных пытаннях. А 26 красавіка быў яго першы дзень на новай пасадзе. Аварыя на Чарнобыльскай станцыі здарылася ў ноч з 25-га на 26-е. Тым не менш для Валерыя Васільевіча першы працоўны дзень прайшоў спакойна. У той час нават кіраўнікоў Нароўлі своечасова не праінфармавалі аб катастрофе. Ён даведаўся, што «нешта ва Украіне здарылася», толькі вечарам, калі знаёмыя вярнуліся з горада Прыпяць, які знаходзіцца на адлегласці 60 км ад Нароўлі.

— Нашы беларусы часта ездзілі ў Прыпяць па пакупкі — гэты горад вельмі добра забяспечваўся харчаваннем. Яны і паведамілі, што там быццам бы ўзарваўся рэактар. Яны не змаглі трапіць у крамы, усё было зачынена, людзей у горадзе амаль не было, там мылі вуліцы... З 26-га на 27-е супрацоўнікі штаба грамадзянскай абароны выехалі замяраць дазіметрычныя паказанні. Былі зафіксаваны значныя перавышэнні па цэзію, ёду... Вось тады і стала зразумела, што катастрофа адбылася. Праўда, спачатку яе маштабаў ніхто не ўяўляў. Тым не менш ужо 28-га, у панядзелак, у раёне пачалі ёдапрафілактыку сярод дзяцей. Былі рэкамендацыі рабіць ёдную сетку, каб ёд засвойваўся і замяняў радыеактыўны, ёд капалі на цукар, з бальніцы прывозілі прэпараты з ёдам. У канцы красавіка—пачатку мая мы ўжо больш уяўлялі небяспеку.

— Тым не менш напярэдадні паўсюль прайшлі першамайскія дэманстрацыі...

— У нас таксама была першамайская дэманстрацыя, але ж школьнікі, якія да яе рыхтаваліся, у апошні момант не сталі ўдзельнічаць. А

дарослыя выйшлі, быў традыцыйны мітынг. Вы ж ведаеце — у той час інфармацыя падавалася дазавана. Потым сюды прыйшлі вайскоўцы-хімікі і супрацоўнікі навуковых інстытутаў. Кожны дзень іх працы даваў новую інфармацыю пра катастрофу. Тое, што мы ведалі па стане на 1 мая і на 10 мая 1986 года, прынцыпова адрознівалася. У Нароўлі і раёне доза знешняга выпраменьвання была 40 мілірэнтгенаў у гадзіну. Заўважце, не мікра-, а мілірэнтгенаў! Гэта вельмі высокая доза.

— Вам, як настаўніку фізікі па адукацыі, была зразумела небяспека?

— Мне было зразумела, чаго рабіць нельга. У тых умовах трэба было вучыцца жыць, выконваючы меры перасцярогі. І гэтыя меры «ўвайшлі» ў цела і кроў тых, хто застаўся тут. Чым далей, тым больш народ асэнсоўваў небяспеку і разумеў наступствы. Агульнае кіраўніцтва эвакуацыяй праводзіў рэспубліканскі штаб, які размяшчаўся ў Хойніках. 2 мая пачалося першае адсяленне — я выязджаў з групай дзяцей, эвакуяваных з тэрыторыі Даўлядоўскага сельсавета, што зусім побач з украінскай мяжой. З населеных пунктаў, якія знаходзіліся ў 10 км ад месца аварыі, напрыклад, з вёскі Белая Сарока мы вывозілі нашых дзяцей — спачатку ў санаторый Мазырскага раёна.

СТАР. 2

Будзе цёпла і суха

Камфортнае надвор'е захаваецца да пятніцы

У святочныя дні ўмовы надвор'я на тэрыторыі Беларусі будуць вызначацца зонай паніжанага атмасфернага ціску, сфарміраванай у цёплай паветранай масе, паведаміў рэдакцыі начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра Дзмітрый РАБАЎ.

Праўда, сёння ўдзень у асобных раёнах пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымы навальніцы. Максімальная тэмпература паветра ў аўторак складзе ад 18 да 24 градусаў вышэй за нуль. У сераду і чацвер у Беларусі будзе пераважна без ападкаў, толькі ўдзень 30 красавіка ў асобных паўднёва-ўсходніх раёнах магчымы кароткачасовыя дажджы і навальніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 6-13 градусаў, удзень будзе ад 19 да 24 градусаў цяпла.

А вось з пятніцы на тэрыторыю краіны стане паступаць больш халоднае балтыйскае паветра. Актыўны атмасферны фронт у гэты дзень прынясе ў заходнія раёны нашай краіны кароткачасовыя дажджы, а ўдзень магчымы навальніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 6-13 градусаў, удзень сіноптыкі абяцаюць ад 13 да 20 градусаў цяпла, а па паўднёвым усходзе паветра прагрэецца да 21-24 градусаў.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у суботу на большай частцы тэрыторыі Беларусі пройдуць дажджы, месцамі моцныя дажджы і навальніцы.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ДВУХ РЫМСКІХ ПАП ПРЫЛІЧЫЛІ ДА СВЯТЫХ

Кіраўнік Рымска-Каталіцкай Царквы Папа Францішак на ўрачыстай цырымоніі ў Ватыкане абвясціў святымі двух сваіх папярэднікаў — самага славутага Папу XX стагоддзя Яна Паўла II, а таксама «чырвонага» Папу Яна XXIII, які падчас халоднай вайны выступіў за мірнае суіснаванне дзяржаў з рознымі сацыяльнымі сістэмамі і заклікаў Кенэдзі не бамбіць СССР. Падзея ўнікальная: упершыню кананізуюцца адразу два рымскія першасвятары, і не багасловы мінулых стагоддзяў, а нашы сучаснікі.

У ЭСТОНІЮ ПРЫБУДЗЕ АМЕРЫКАНСКІ ДЭСАНТ

У Эстонію з ЗША для сумесных ваенных вучэнняў да канца года прыбудуць 150 дэсантнікаў. Амерыканскія дэсантнікі ўжо прыехалі ў Латвію, Літву і Польшчу. У краінах Балтыі пройдуць традыцыйныя вучэнні «Ваенны шторм», якія пачнуцца 5 мая. Бок, які прыбывае, выказаў жаданне часцей праводзіць ваенныя вучэнні з краінамі Балтыі, аднак не плануе размяшчаць сваіх салдатаў у краіне пастаянна. Генсак НАТА Андэрс Фог Расмусен раней заявіў, што арганізацыя мае намер размясціць ва Усходняй Еўропе дадатковы ваенны персанал для ўзмацнення боегатоўнасці і правядзення вучэнняў, а таксама перагледзець планы па абароне ў сувязі з падзеямі вакол Украіны.

МЕСЯЦ БЕЗ АЛКАГОЛЮ КАРДЫНАЛЬНА ЗМЯНЯЕ СТАН АРГАНІЗМА

Праведзенае даследаванне Каралеўскага вольнага шпіталя Лондана даказала карысць адмовы ад спіртнога для людзей, якія п'юць ва ўмераным аб'ёме. У сярэднім адмова ад алкаголю на пяць тыдняў дазваляла скінуць 1,5 кілаграма, зменшыць узровень халестэрыну на 5%, узровень тлушчу ў печані на 15%, а паказчыкі цукру амаль на чвэрць, палепшыць рэжым сну і павялічыць актыўнасць на працы. Акрамя таго, печань атрымала магчымасць аднавіцца. Звычайна гепатолагі ўстрымліваюцца ад каментарыяў адносна карысці адмовы ад спіртнога для людзей, якія п'юць ва ўмераным аб'ёме. Як правіла, яны факусіруюцца на праблемах алкаголікаў.

ISSN 1990 - 763X

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЛОНДАН СКУПЛЯЮЦЬ РАСІЯНЕ І ЎКРАІНЦЫ

Заможныя грамадзяне Расіі і Украіны сталі актыўней інвеставаць у лонданскую нерухомасць. Па ацэнках рыэлтарскага агенцтва Savills, грамадзяне Расіі ў 2013 годзе інвеставалі каля 180 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў (больш за 303 мільёны долараў) у лонданскі рынак жылля. Шматлікія агенцтвы чакаюць, што ў 2014-м гэты паказчык можа істотна павялічыцца. Раней жыхары брытанскай сталіцы патрабавалі абмежаваць продаж нерухомасці багатым замежным пакупнікам. Попыт з боку мільянераў падтрымлівае рост кошту на нерухомасць у Лондане. З-за гэтага мясцовыя жыхары сталіцы магчымасць купіць сабе жыллё. Пакуль не вельмі ясна, як улады могуць абмежаваць продаж жылля замежнікам, бо сталіца Вялікабрытаніі з'яўляецца найбольш папулярным горадам сярод людзей, чыё багацце вылічаецца мільярдамі долараў. У сярэднім у 69% купляў на рынку нерухомасці Лондана пакупнікамі з'яўляюцца замежнікі, а 28% наогул не жывуць у Вялікабрытаніі. Па выніках першых трох месяцаў бягучага года цэны выраслі на 18%, дасягнуўшы каля 363 тысяч фунтаў стэрлінгаў за адзін аб'ект.

КАРОТКА

Узровень зарэгістраванага беспрацоўя ў цэлым па Мытным саюзе ў сакавіку 2014 года склаў 1,1%.

Нацбанк Беларусі прапануе пашырыць пералік аб'ектаў, у якіх абавязкова ўстаноўка плацежных тэрміналаў, уключыўшы ў яго санаторыі, дамы адпачынку, аздараўленчыя цэнтры, аўтамабілі-таксі, дыягнастычныя станцыі па аглядзе транспартных сродкаў.

Каля 4 тыс. гледачоў прысутнічалі на паказе спектакля «Лебядзінае возера» ў выкананні артыстаў Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі, які 26 красавіка пры поўным аншлагу адбыўся ў Парыжы.

Вікторыя Азаранка засталася на 4-й пазіцыі ў суветным рэйтынгу лепшых тэнісістак, а яе вяртанне на корт зноў адкладзена.

Беларуская дэлегацыя адправілася ў Капенгаген на міжнародны песенны конкурс «Еўрабачанне-2014», усяго ў камандзе 23 чалавекі.

■ Радзіннае

ПАХРЫСТОСАВАЦЦА З БЛІЗКІМІ

Першыя дні пасля Вялікадня на Беларусі — час асаблівы. Куды б нас ні закінуў лёс, мы пасля свята — хто ў чацвер, хто ў нядзелю, хто на дзявяты дзень — на Радаўніцу, — спяшаемся да родных магіл. Бо трэба ж пахрыстосавацца з дарагімі нябожчыкамі, «разбудзіць» іх, расказаць, што прыйшла вясна, падзяліцца навінамі пра сям'ю: хто ажаніўся, хто нарадзіўся. Прыбрацца на могілках, успомніць са светлым сумам тых, каго ўжо няма, сустрэцца з землякамі і сваякамі, якіх не бачыў цэлы год. Інакш проста нельга. Менавіта ў нашай мове і нездарма Радзіма, Род, Радаўніца і Радасць — словы калі не аднакарэнныя, то вельмі сугучныя...

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

■ Меркаванне

НА ШЛЯХУ ДА ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

Сёння адбудзецца пасяджэнне Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў

Значэнне сустрэчы эпахальнае: як вядома, на пасяджэнні ВЕЭС 24 снежня 2013 года было вырашана, што тэкст дагавора аб стварэнні Еўразійскага эканамічнага саюза (ЕАЭС) павінен быць гатовы да падпісання да 1 мая 2014 года, а затым ён паступіць у парламенты. У той жа час не ўсё так проста.

У апошнія тыдні беларускаму боку ніяк не ўдавалася ўзгадніць з расійскім адмену мытных пошлін, якая планавалася раней, на выкарыстанне з расійскай нафты нафтапрадукты для беларускай эканомікі з 1 студзеня 2015 года. А ў 2013 годзе вышэйшымі службовымі асобамі Расіі фактычна было дадзена абяцанне вырашыць гэтае пытанне станоўча.

У прыватнасці, 24 кастрычніка 2013 года першы намеснік старшыні ўрада РФ Ігар Шувалаў, абмяркоўваючы пытанне аб адмене пошлін, адзначыў, што Масква гатова да адмены гэтых абмежаванняў, заявіўшы: «Гэта азначае, што з 1 студзеня 2015 года для Беларусі не будуць прымяняць экспартныя пошліны».

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, прымаючы 16 красавіка з дакладам прэм'ер-міністра Міхаіла Мясніковіча, адзначыў: «Калі мы будуем саюз і імкнёмся да таго, каб тут не было ніякіх межаў, значыць не павінна быць ніякіх выключэнняў і абмежаванняў у руху тавараў, працоўнай сілы, капіталу».

Вышэйназваныя праблемы не з'яўляюцца падставай для завяршэння еўразійскай інтэграцыі. Якраз гэта — стымул для таго, каб прымаць сур'ёзныя вывераныя рашэнні, здольныя даць новы імпульс для развіцця эканомікі Беларусі, Расіі і Казахстана.

Тую ж пазіцыю Прэзідэнт агучыў і адказваючы на пытанні парламентарыяў пасля штогадовага Пасланння беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу: «Калі не гатовы сёння падпісваць дагавор аб эканамічным саюзе, а праз 10, а хтосьці прапануе і 15 гадоў гэтыя пытанні вырашаць, ну тады і падпішам». Такім чынам, гэтае пытанне становіцца найважнейшым для абмеркавання падчас сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў «тройкі» на вышэйшым узроўні 29 красавіка. Зыходзячы з гатоўнасці Расіі яго вырашыць або прапанаваць што-небудзь раўнацэннае па значнасці ўзамен, будзе вызначацца і намечанае раней захаванне тэрмінаў па фарміраванні ЕАЭС.

Безумоўна, пэўныя пытанні ў абмеркаванне еўразійскіх інтэграцыйных працэсаў прыўнясе і эканамічная дэпрэсія, якая ўжо шэсць гадоў панае ў еўрапейскім рэгіёне. Яе наступствы адчувальныя як для развіцця беларускай, так і расійскай эканомік, асноўныя каналы збыту прадукцыі якіх арыентаваны на еўрапейскую частку Еўразіі. Так, калі ў 2012 годзе эканамічны рост Расіі склаў 3,4%, то па выніках 2013 года запаволіўся да 1,3%.

Аналагічная сітуацыя назіралася і ў Беларусі. Калі па выніках 2012 года беларуская эканоміка выраслa на 1,7%, то ў 2013 годзе — на 0,9%. Трывожная сітуацыя складваецца і па выніках першага квартала 2014 года. Расійская эканоміка выраслa на 0,8%, а беларуская — на 0,5%.

Лепш выглядае Казахстан, размешчаны ў Азіі, якая пасля негатыву першых гадоў сусветнага крызісу хутка вярнулася да мадэлі ўпэўненага росту. У 2012 годзе ВУП краіны павялічыўся на 5%, а ў 2013 — на 6%. Праўда, па выніках першага квартала 2014 года казахстанская эканоміка таксама запаволілася да 2,9%.

Выклікае пэўную трывогу і падзенне тавараабароту. Так, у знешнім гандлі тавараварот краін МС скараціўся па выніках 2013 года на 0,4%, пры гэтым экспарт упаў на 1,4%, а імпарт вырас на 1,4%. Калі ў 2012 годзе аб'ём узаемнага гандлю дзяржаў-членаў Мытнага саюза склаў 68,6 мільярда долараў, павялічыўшыся ў параўнанні з 2011 годам на 8,7%, то ў 2013 годзе тавараварот у рамках МС скараціўся да 64,1 мільярда долараў.

Няпростай становіцца і сітуацыя ў стасунках Расіі з Захадам, што таксама будзе негатыўна адбівацца на расійскай эканоміцы, і, апасродкавана, на ўсіх удзельніках еўразійскай інтэграцыі. Пастаянныя пагрозы новых санкцый нервуюць айчынных бізнесменаў і прымушаюць замежных інвестараў замарожваць інвестыцыі.

Вядома, усе вышэйназваныя праблемы не з'яўляюцца падставай для завяршэння еўразійскай інтэграцыі. Якраз гэта — стымул для таго, каб прымаць сур'ёзныя вывераныя рашэнні, здольныя даць новы імпульс для развіцця эканомікі Беларусі, Расіі і Казахстана. Неабходна сумесна ствараць новыя вытворчасці на аснове сучасных тэхналогій, якія будуць замяшчаць прадукцыю, якая паступае на тэрыторыю Мытнага саюза з трэціх краін.

Праблемы з эканамічным ростам лепш за ўсё вырашаць менавіта гэтым шляхам — калі цяжка збыць свае тавары за мяжой, трэба зарабляць, выпускаючы для свайго рынку тавары, якія раней імпартаваліся. Менавіта ў гэтым заключаецца сэнс настойвання Беларуссю на адмене ўсіх выключэнняў — каб на еўразійскім рынку сталі актыўна перамяшчацца з краіны ў краіну капіталы і тэхналогіі, неабходна стварыць для гэтага ўмовы, якія ўключаюць у тым ліку роўны доступ да прыродных рэсурсаў.

Гэта дазволіць кожнай з эканомік на роўных канкурыраваць за прыцягненне інвестараў для стварэння імпартазамяшчальных вытворчасцяў і ўкаранення новых тэхналогій. Сённяшняя сітуацыя, калі існуе мноства выключэнняў, інвестыцыям і інавацыям не спрыяе.

Сяргей КІЗІМА,
доктар палітычных навук

■

«ВЫЖЫЛІ. ЦЯПЕР ПРОСТА ЖЫВЁМ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вельмі цяжкая была сітуацыя, усе плакалі: і бацькі, і дзеці. Бо толькі самыя малыя выязджалі разам з маці... Паток руху транспарту быў вельмі вялікі. Калоны ішлі і ў адзін, і ў другі бок. Тое, што можна было несці, людзі забіралі з сабой: самае каштоўнае, адзенне і ежу. А тэлевізары, халадзільнікі, мэблю пакідалі пад ахову ўнутраных войскаў. Жывёлу здавалі цэнтралізавана і вывозілі на фермы.

— Гэта было сапраўднае «баявое хрышчэнне» для вас...

— Так, а потым было яшчэ адно вялікае адсяленне дзяцей з усяго раёна — 7-9 мая. 6 мая мы сабраліся ноччу, размеркавалі супрацоўнікаў адукацыі і аховы здароўя для суправаджэння. Дзяцей збіралі ўсю ноч, прыходзілі аўтобусы з усёй вобласці, і з 4—5 раніцы пачалася адпраўка. Але як толькі ад'ехала ад горада першая калона, з патрульнага верталёта ДАІ перадалі каманду прыпыніць рух. 50 аўтобусаў сталі на ўзбочыне ўздоўж лесу. Я вярнуўся ў Нароўлю, у раённы штаб. Начальнік штаба ГА звязаўся са старшынёй аблвыканкама Аляксандрам Адамавічам Грахоўскім, які ўзначальваў абласны штаб. Мы яму расказалі, што з рэспубліканскага штаба паступіла каманда спыніць аўтобусы. Гэты мужны чалавек кажа: «Я вам даю каманду працягваць адсяленне дзяцей!». Тады я вярнуўся да калоны і мы працягвалі рух. Гэтых дзяцей вывозілі ў розныя піянерскія лагеры Гомельшчыны. У той час, пакуль была неразбярыха, некалькі аўтобусаў вярнулі назад. Таму адсяленне людзей працягвалі 8 і 9 мая. У апошні дзень мы выязджалі ў тыя населеныя пункты, дзе бацькі адмовіліся аддаць сваіх дзяцей. Прыходзілася рознае выслухоўваць. Дзе атрымлівалася — пераконвалі, дзе не атрымлівалася — забіралі дзяцей сілай, тэрмінова адпраўлялі на аздараўленне... Наступнае, поўнае адсяленне дарослых на больш далёкія тэрыторыі, было ўжо 2 чэрвеня. Я адказваў за жыхароў вёскі Бук Дзёрнавіцкага сельсавета. Тады мы вывозілі не толькі насельніцтва, але і маёмасць са школ. І яшчэ адсяленне было ў жніўні—верасні—кастрычніку 1986 года. На гэты раз людзям дазвалялі забіраць з сабой частку маёмасці. Я адказваў за населеныя пункты Цешкаў і Карпавічы — людзей адтуль адсялялі ў Чачэрскі раён.

З пазіцый сённяшняга дня, не патрэбна было такое масавае — трэцяе — адсяленне людзей. Жыхары Цешкава і Карпавіч праз год-паўтара сталі актыўна пісаць ва ўсе інстанцыі — так хацелі вярнуцца. З вёскі Грыдні амаль усе людзі вярнуліся назад у тым жа, 1986 годзе. Да наведвання кіраўніком дзяржавы гэтая вёска жыла як самасёлы, а пасля людзей там зарэгістравалі, і сёння яны жывуць законна. На свой страх і рызыку, нягледзячы на забароны, вярталіся самасёлы ў вёску Белы Бераг.

Памятаю, як летам 1986 года я вазіў па Жлобінскім раёне нашых жыхароў з вёсак Углы і Даўляды. Яны хацелі падабраць месца для будоўлі новых дамоў, падобнае на тое, дзе яны раней жылі. Аглядаем вёскі Ніжняя Алба, Верхняя Алба, а яны кажуць: «Сенажаць прыгожая, але ж у нас была прыгажэйшая». Людзі доўга жылі надзеяй вярнуцца да сваіх родных месцаў.

— Калі ўсё ж прыйшло ўсведамленне таго, як трэба жыць далей?

— 90-я гады былі нестабільнымі ўвогуле. Сама ідэя захаваць жыццё на нашых тэрыторыях рэальна прыйшла толькі разам з Прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам. Да гэтага вяліся размовы пра ліквідацыю, поўнае адсяленне, аб'яднанне раёна з іншымі... Але кожнае наведванне Прэзідэнтам гэтых земляў давала надзею і стымул для захавання і развіцця. З 1996 года я быў прызначаны старшынёй Нараўлянскага райвыканкама. У 1996—1997 гадах стала дакладна зразумела пазіцыя дзяржавы ў дачыненні да праблем Чарнобыля. Толькі падтрымка гэтых тэрыторый дазволіла захаваць раён.

— Але ж гэта ўжо зусім іншы раён, які страціў многае...

— У 1986 годзе тут пражывала амаль 28 тысяч чалавек. Гэта быў паўнацэнны раён з добрымі кадрамі. Самымі складанымі для нас былі 1995—1997 гады. Мне, як намесніку старшыні трэба было думаць, як ажыццяўляць функцыянаванне сацыяльнай сферы і гандлю, як захаваць школу ў вёсцы, дзе палова дзяцей выехала, а палова засталася... А тыя, хто адказваў за адсяленне, думалі, як выселіць астатніх. Вось такая супярэчнасць. Да 1996-97 гадоў у нас заставалася прыкладна 10 тысяч насельніцтва: 5 тысяч у горадзе і столькі ж — на вёсцы.

Дзе атрымлівалася — пераконвалі,
дзе не атрымлівалася — забіралі дзяцей сілай,
тэрмінова адпраўлялі на аздараўленне.

Да таго ж у сярэдзіне 90-х пачалося інтэнсіўнае скарачэнне прадпрыемстваў — былі спробы закрыць амаль усю вытворчасць. У той час мы зрабілі ўсё, каб захаваць тыя прадпрыемствы, якія маглі працаваць, у тым ліку горадаўтваральную кандытарскую фабрыку «Чырвоны мазыранін». Атрымалася адстаяць мясцовае прафтэхвучылішча і завод гідраапаратуры. У другой палове 90-х эканоміка стала паступова выпраўляцца. Безумоўна, вялікі ўклад унесла навука. Нам падказвалі, што трэба рабіць, каб захаваць сельскагаспадарчую вытворчасць, якія культуры вырошчваць... На жаль, перавялі на іншыя тэрыторыі ПМК меліярацыі, будаўнічыя і іншыя арганізацыі, якія сёння маглі б стварацъ добры будаўнічы комплекс у раёне.

— У той час на Нараўляншчыне шмат земляў было выведзена з севазвароту... Сельскагаспадарчая вытворчасць у 1990 годзе ажыццяўлялася на 19,5 тысячы га сельгасугоддзяў.

— Практычна столькі і сёння. Мы рабілі спробы вярнуць землі, але ж трэба ўлічваць і тое, што значна зменшылася колькасць працаўнікоў. Да таго ж, вырабленая прадукцыя балансавала на мяжы дапушчальных узроўняў радыяцыі — каму такое патрэбна? Таму мы не пайшлі па гэтым шляху. Сёння ў грамадскай жывёлагадоўлі практычна не бывае выпадкаў перавышэння канцэнтрацыі радыенуклідаў у малацэ. У прыватным сектары значна зменшана пагалоўе кароў — каб не было ўвогуле ніякай рызыкі. Мы дабіваліся вяртання земляў для іншых мэтаў. Тут вельмі прыгожая прырода, сюды многія хацелі б прыязджаць для рыбалкі і адпачынку. Мы хацелі б тут развіваць экалагічны турызм, стварыць пляцоўкі, з якіх людзі б назіралі за флорай і фаўнай гэтага краю.

Вельмі шмат сёння ахвотных на свае вочы пабачыць або сфатаграфаваць гэтыя мясціны. Ва Украіне горад Прыпяць сёння вельмі запатрабаваны як турыстычны аб'ект. Але ж мы не атрымалі дазволу на развіццё гэтага віду дзейнасці, хоць было некалькі інвестыцыйных праектаў.

Храм у Нароўлі.

— Якія планы на будучыню?

— Сёння Нароўля і Нараўлянскі раён жыве, а не выжывае. За апошнія пяць гадоў мы шмат пабудавалі ў вытворчай і сацыяльнай сферах. У нас з'явіліся 4 добрыя аб'екты ў сельскай гаспадарцы. Пяты — новая свінатаварная ферма — будзе таксама хутка здадзены. З 2009 года мы вельмі інтэнсіўна сталі будаваць жыллё. Усе спецыялісты забяспечаны ім на перыяд працы ў раёне. Вядома, ёсць аб'ектыўныя прычыны, якія не даюць нам стаць на ўзровень астатніх — у тым ліку адток працоўных рэсурсаў. Але ж мы робім усё, каб максімальна наблізіцца ў сваім сацыяльным і эканамічным развіцці да ўзроўню сярэдніх раёнаў рэспублікі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ФАКТЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ

БЮДЖЭТ ПРАЖЫТКОВАГА МІНІМУМУ ПАВЫШАНЫ НА 7,5%

З 1 мая вырастуць памеры мінімальных пенсій і некаторых дзяржаўных дапамог.

Пастановай Савета Міністраў №387 ад 24 красавіка заканадаўча зацверджаны новы бюджэт пражыткавага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва і па асноўных сацыяльна-дэмаграфічных групах у цэнах сакавіка бягучага года ў пералічэнні на адзін месяц.

Новы памер бюджэту пражыткавага мінімуму (БПМ) будзе складаць у сярэднім на душу насельніцтва 1 212 470 рублёў. У прыватнасці, для пенсіянераў новы памер БПМ будзе роўны Br1 031 330, для дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў — Br1 027 090, для дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў — Br1 328 760, для дзяцей ва ўзросце ад 6 да 18 гадоў — Br1 326 710, для дзяцей-студэнтаў — Br1 236 240. А вось для працаздольнага насельніцтва нарматыў устаноўлены ў памеры 1 357 440 рублёў.

Паколькі БПМ азначае гранічны ўзровень даходаў, то адпаведнае павышэнне на 7,5% чакае ў тым ліку як памеры мінімальных працоўных і сацыяльных дапамог, так і надбаўкі да іх.

Вырасцуць і памеры некаторых відаў дзяржаўнай дапамогі сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей. Пры нараджэнні першага дзіцяці аднаразовая выплата, якая складае 10 БПМ, павысіцца да 12 мільёнаў 124 тысяч 700 рублёў. Калі ж у сям'і адбылося новае прыбаўленне, то памер дапамогі складзе 16 мільёнаў 974 тысячы 100 рублёў.

Закране новаўвядзенне і асобныя катэгорыі сем'яў, вызначаныя заканадаўствам. Так, штомесячная дапамога на дзіця, інфіцыраванае ВІЧ, складзе 848 700 рублёў. Такую ж суму атрымаюць сем'і, дзе выхоўваецца дзіця-інвалід, пры гэтым памер дапамогі на іншых дзяцей дасягне аднакі 606 200 рублёў. Удвая большая сума выплаты рэгламентавана па доглядзе дзяцей з інваліднасцю.

Новыя сацыяльныя нарматывы будуць дзейнічаць да 31 ліпеня ўключна.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

ПАМІНАЦЬ, А НЕ «ЗЛОЎЖЫВАЦЬ»

На Радаўніцу большасць мінчан па традыцыі наведае месцы пахаванняў, размешчаныя ў горадзе і за яго межамі. У сувязі з гэтым сталічная міліцыя зверне павышаную ўвагу на ахову грамадскага парадку і забеспячэнне бяспекі дарожнага руху.

Непасрэдна на тэрыторыі горада размешчана 17 могілак. Апроч забеспячэння асабістай і маёмаснай бяспекі грамадзян, супрацоўнікі міліцыі будуць арганізоўваць дадатковыя парковачныя месцы ў месцах масавага знаходжання людзей. Асаблівая ўвага будзе нададзена Усходняму і Чыжоўскім могілкам. На прылеглых да іх участках адпаведна праспекта Незалежнасці і МКАД плануецца абмежаваць хуткасць руху транспарту, а таксама арганізаваць дадатковыя парковачныя месцы. Акрамя таго, цягам дня будзе арганізаваны часовы наземны пешаходны пераход да Чыжоўскіх могілак.

З улікам масавай міграцыі мінчан за межы горада дадатковыя сілы супрацоўнікам Дзяржаўтаінспекцыі будуць прыцягнуты да месцаў выезду з горада. ГУУС Мінгарвыканкама звяртае ўвагу гараджан і гасцей сталіцы на неабходнасць умеранага ўжывання спіртнога, а таксама нагадвае аб забароне ўжывання алкагольных напояў, у тым ліку піва, у грамадскіх месцах.

ПЕРАНОС ПАЎПЛЫВАЕ НА ГРАФІК

Як будзе арганізавана работа гарадскога пасажырскага транспарту ў сувязі з пераносам рабочых дзён у красавіку-маі?

У дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс» патлумачылі, што аўтобусныя маршруты 29-30 красавіка, 1 і 9 мая будуць арганізаваны па графіку нядзельных дзён. Тралейбусныя маршруты 29-30 красавіка і 9 мая будуць працаваць, як па суботах, а 1 мая — па нядзельным графіку. Трамвайныя маршруты 20-30 красавіка, 1 і 9 мая будуць перавозіць пасажыраў, як па нядзелях.

Сяргей РАСОЛЬКА.

АПЕРАЦЫІ «БАГРАЦІЁН» ПРЫСВЯЧАЕЦЦА

Памятны знак, прысвечаны юбілею пачатку аперацыі «Багратіён», будзе ўсталяваны на 71 кіламетры рэспубліканскай трасы Р-31 «Бабруйск—Мазыр».

Яго аўтар — гомельскі скульптар Валерый Кандраценка. Адліты ў бронзе манумент вышынёй звыш шасці метраў будзе заўважны здалёк. Ён нагадае пра падзеі 24 чэрвеня 1944 года, калі менавіта з тэрыторыі Светлагорскага раёна Гомельскай вобласці пачыналася аперацыя «Багратіён» па вызваленні Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Як расказала намесніца начальніка аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Светлагорскага райвыканкама Людміла Грабко, памятны знак плануецца адкрыць у другой палове чэрвеня. На ім размешчаны барэльефныя партрэты легендарных палкаводцаў Георгія Жукава, Канстанціна Ракасоўскага, Паўла Батава, Міхаіла Панова, а таксама эпізоды, якія адлюстроўваюць пачатак аперацыі «Багратіён». Праектна-каштарысная дакументацыя па ўстаноўцы памятнага знака выраблена за кошт сродкаў, сабраных падчас раённага суботніка. Будаўніча-мантажныя работы і добраўпарадкаванне тэрыторыі ажыццяўляюцца за кошт спонсарскіх сродкаў.

Сёлета для рамонту пахаванняў, помнікаў, надмагільных пліт распараджэннем старшыні Гомельскага аблвыканкама было выдаткавана Br600 млн, за якія плануецца капітальна адрамантаваць 19 аб'ектаў. На двух вайсковых могілках будуць пастаўлены помнікі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ВЫРАСЛА КОЛЬКАСЦЬ ПРАЦОЎНЫХ МІГРАНТАЎ З РОЗНЫХ КРАІН

За студзень — сакавік у Мінску грамадзянам Кітая афармлена 1410 спецыяльных дазволаў на занятак працоўнай дзейнасцю. Гэта на 1287 больш, чым за аналагічны леташні перыяд.

Як паведаміў начальнік упраўлення па грамадзянстве і міграцыі ГУУС Мінгарвыканкама Ігар Дарашчонак, павялічылася таксама колькасць працоўных мігрантаў з Украіны (696 супраць 388), Узбекістана (363 і 125), Літвы (291 і 154), Грузіі (109 і 58), Малдовы (44 і 20). Менш мігрантаў з Турцыі (376 супраць 433) і Латвіі (31 супраць 66). Усяго за квартал гэтага года ў сталіцы афармлена 4007 спецыяльных дазволаў замежнікам на занятак працоўнай дзейнасцю, анулявана — 3019.

Любоў ЯГОРАНКАВА, *«Мінск-Навіны»*.

■ Абмяркоўваем Пасланне Прэзідэнта

УЛАСНАЯ ДЗЯРЖАЎНАСЦЬ ЯК НАЦЫЯНАЛЬНАЯ КАШТОЎНАСЦЬ

Ужо шмат гадоў запар напярэдадні знакавых для Беларусі дат, у якіх увасабляецца як наш смутак і лёс выпрабаванняў, так і наша воля, дух і гонар — гадавіны чарнобыльскай трагедыі і Дня Перамогі, кіраўнік дзяржавы звяртаецца з традыцыйным Пасланнем да беларускага народа і Нацыянальнага сходу.

Такое выступленне Прэзідэнта заўжды з'яўляецца ўрадлівай глебай для працы аналітыкаў, журналістаў, дыпламатаў, бо ўяўляе сабой не толькі ўласна думкі беларускага лідара, але і вынік высілкаў найлепшых айчынных спецыялістаў, што па даручэнні Аляксандра Лукашэнкі збіралі і прадастаўлялі неабходную фактуру. Па тэкстах гэтага дакумента можна дакладна вызначыць напрамкі будучага развіцця краіны, асноўныя каштоўнасці беларускага грамадства, а таксама вострыя праблемы, што стаяць перад кіраўніцтвам.

Моцным стрыжнем апошняга Пасланння Прэзідэнта была тэма суверэннага развіцця, незалежнасці Беларусі, унутранай еднасці нашага народа. «У любой сітуацыі мы павінны любымі сродкамі адстаяць галоўную нашу каштоўнасць — незалежнасць нашай краіны, святое права жыць на ўласнай зямлі і распараджацца сваім лёсам», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт не мог абмінуць увагай трывожную міжнародную абстаноўку, што склалася ў сучасным свеце, загадзя папярэдзіўшы суайчыннікаў, што геапалітычныя катаклізмы ва Усходняй Еўропе абавязкова закрануць і Рэспубліку Беларусь. Найбольш дзейснымі мерамі прафілактыкі, згодна з беларускім лідарам, мусяць быць: адзінства грамадства, правільныя высновы з уласнай гісторыі і памылак нашых суседзяў, ясны праект будучыні Беларусі, які аб'яднае і натхніць як моладзь,так і старэйшае пакаленне.

ЗАСВОЕНЫ ЎРОК

Відавочна, што пад геапалітычнымі катаклізмамі Аляксандр Лукашэнка меў на ўвазе палярызацыю сучаснага свету, падзеі вакол Украіны, дзе мощныя дзяржавы амаль у адкрытую ладзяць свае гешэфты, практычна не звяртаючы ўвагі на нацыянальны ўрад гэтай дзяржавы. Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што не толькі знешнія фактары сталі прычынай запляду нашай паўднёвай суседкі, але, у першую чаргу, фактары ўнутраныя — татальная карупцыя ды занядбанасць эканомікі.

Украінскі ўрок добра засвоены беларускім кіраўніцтвам — менавіта на ўнутранай чысціні дзяржаўнай службы і эканамічных дасягненнях мусіць базавацца незалежнасць нашай Айчыны. «Моцная эканоміка і сумленная ўлада — гэта фундамент незалежнай Беларусі і квітнеючай нацыі» — адзін з найбольш выразных тэзісаў звароту Прэзідэнта.

Такія жорсткія захады не падабаюцца ліберальным колам, але даюць свой плён: краіна стабільна развіваецца, а беларускі народ па-ранейшаму крочыць суверэнным шляхам.

Цягам Пасланні былі анансаваны яшчэ больш жорсткія захады па працягу барацьбы з карупцыяй і перспектыўныя рашэнні па стымуляцыі развіцця эканомікі. Яшчэ ў 1994 годзе Аляксандр Лукашэнка быў абраны Прэзідэнтам Беларусі менавіта на антыкарупцыйнай хвалі. За гэты час кіраўнік дзяржавы ні на крок не змяніў сваёй першапачатковай пазіцыі і курсу. Крылаты выраз вядомага кінагероя Глеба Жыглова «Злодзей павінен сядзець у турме» цалкам характарызуе беларускую палітыку ў барацьбе з арганізаванай эканамічнай злачыннасцю. Такія жорсткія захады не падабаюцца ліберальным колам грамадства, але нязменна даюць свой плён: краіна стабільна развіваецца ў сучасным вірлівым свеце, а беларускі народ, нягледзячы на высілкі знешніх «памагатых», па-ранейшаму крочыць суверэнным шляхам і давярае свайму лідару, бо бачыць канкрэтныя вынікі дзяржаўнай працы. «Справа тут не ў амерыканцах. Амерыканцы і ў нас у свой час давалі парады: і да 2010 года, і ў 2010-м... Але, напэўна, не так, як ва Украіне... Яны дакладна разумеюць, што сёння не той час, сёння Беларусь не перакуліш... У аснове ўсяго гэтага пераварот ляжыць толькі адно пытанне — эканоміка. Будуць працаваць нашы прадпрыемствы — нам не страшны ніякі вораг, ніякія танкі, ніякія самалёты!» — заявіў Прэзідэнт.

«Шляхам здаровага сэнсу» назваў Аляксандр Лукашэнка айчынную эканамічную палітыку, што і надалей будзе скіравана на захаванне сацыяльнай справядлівасці, аднак дзяржаўная падтрымка не стане «дармавым хлебам» для гультаёў і трутняў, але найперш будзе прызначана тым, каму яна сапраўды патрэбна — маладым сем'ям, вучоным, асобным катэгорыям бюджэтнікаў.

ЕЎРАЗІЙСКАЯ ІНТЭГРАЦЫЯ — ВЫКЛІК І МАГЧЫМАСЦЬ

Асобныя словы Прэзідэнт прысвяціў найважнейшаму пытанню знешняй палітыкі — праблематыцы еўразійскай інтэграцыі. Па вялікім рахунку, практычна кожны тэзіс з выступлення кіраўніка краіны можна было разглядаць з пазіцый удзелу Беларусі ў гэтым грандыёзным праекце. Зразумела, што век нацыянальных дзяржаваў даўно скончыўся і настае час «новых імперый» — глабальных эканамічных і палітычных наднацыянальных блокаў, прычым толькі ўдзел у падобным утварэнні з аб'ёмам рынку не менш за 250 млн чалавек можа гарантаваць якаснае развіццё ў будучыні. Але фундаментальным застаецца той факт, што Беларусь, моцная і суверэнная, мусіць бараніць свае інтарэсы на інтэграцыйным шляху і дамагацца ад партнёраў выкання дасягнутых дамоўленасцяў. Безразважна кідацца ў любыя прапановы, нібы у калодзеж з галавой, беларуская дзяржава, відавочна, не стане.

Ясна, што любыя аб'яднальныя ініцыятывы мусяць быць падмацаваны эканамічным сэнсам. Для беларускай экспартна-арыентаванай, індустрыяльна-перапрацоўчай эканомікі гэткім сэнсам з'яўляецца стварэнне Адзінай эканамічнай прасторы без выключэнняў і абмежаванняў, калі беларускія вытворцы атрымліваюць свабодны доступ да сыравіннай базы саюзнікаў. Такія дамоўленасці былі дасягнуты яшчэ ў 2012 годзе, але незразумелым чынам інтэграцыйны цягнік па-ранейшаму стаіць на запасным шляху. Кожны год Беларусь пералічвае ў бюджэт Расіі 3,5-4 млрд долараў ЗША экспартнай пошліны за нафтапрадукты, выпрабленыя на айчынных заводах з расійскай сыравіны.

Звяртаючыся да партнёраў з Расіі і Казахстана, Прэзідэнт падкрэсліў немэтазгоднасць удзелу Рэспублікі Беларусь у Еўразійскім саюзе без уліку нацыянальных і эканамічных інтарэсаў нашай дзяржавы: «Яшчэ 2,5 года таму мой расійскі калега Уладзімір Пуцін абяцаў з 1 студзеня 2015 года пайсці на ліквідацыю выключэнняў і абмежаванняў. Сёння Расія ад гэтай пазіцыі адышла, Казахстан сваім прыярытэтам назваў далучэнне да Сусветнай гандлёвай арганізацыі. Беларусь жа ўвесь час трымалася дасягнутых дамоўленасцяў. Нашым сябрам і калегам трэба вызначыцца, хочуць яны ствараць гэты саюз ці не? Калі так, то трэба яго ствараць на схаластычных асновах. Давайце прыбярэм усе выключэнні і абмежаванні. Але калі сёння гатовы толькі падпісаць дагавор, а абмежаванні прыбраць праз гадоў 10-15, то тады і падпішам».

ГІСТАРЫЧНЫ ВОПЫТ

Такая жорсткая, але справядлівая пазіцыя выглядае цалкам слушна з улікам нацыянальных інтарэсаў беларускага народа і падмацавана прыкладамі з нашай гісторыі. У XVI стагоддзі кіраўнічая эліта ВКЛ зрабіла канчатковы выбар на карысць інтэграцыйнага праекта з Польшчай — так узнікла Рэч Паспалітая — «супольная справа», «саюз Кароны і княства» з вельмі моцнымі перавагамі для польскага боку і практычна без уліку інтарэсаў праваслаўных славянскіх і балцкіх зямель ВКЛ. Зразумела, што з такой зусім не агульнай «супольнай справы» наўрад ці мог атрымацца эфектыўны праект: спачатку, пасля доўгай вызваленчай вайны, аддзялілася Украіна, а праз некаторы час старабеларуская мова ў «дзяржаве двух народаў» была пазбаўлена афіцыйнага статусу. Менавіта тая, першапачатковая няроўнасць, закладзеная Люблінскім дагаворам 1569 года, прывяла Рэч Паспалітую да ўнутраных супярэчнасцяў, што літаральна разарвалі гэтае ўтварэнне і сталі асноўнай прычынай яго ліквідацыі больш моцнымі суседзямі. Для беларускага грамадства пачаўся доўгі перыяд перыферыйнага развіцця, які быў спынены толькі ў 1919 годзе з утварэннем БССР.

Такім чынам, маючы як найвышэйшае дасягненне ўсіх пакаленняў суб'ектную суверэнную Рэспубліку Беларусь, паўтарыць памылкі гісторыі ні наш народ, ні вышэйшае кіраўніцтва проста не маюць права. Як сказаў Прэзідэнт, «занадта доўгім быў наш гістарычны шлях да незалежнасці. Занадта шмат крыві пралілі нашы дзяды і прадзеды за права жыць на сваёй зямлі і распараджацца ўласным лёсам».

Аляксандр ШПАКОЎСКІ

■

■ Па-чалавечы

З ЧУЛАСЦЮ ДА КАЛЕГІ

У хуткім часе будзе адзначацца 90-гадовы юбілей народнага пісьменніка Беларусі Васіля Уладзіміравіча Быкава. Ужо пасля смерці выдатнага творцы неаднойчы згадваліся факты з яго жыцця, якія падкрэсліваюць выключнае нераўнадушша Васіля Уладзіміравіча да сімпатычных яму калег, увогуле да тых, хто поплеч з ім пачынаў шлях у літаратуру, каму патрэбна было пачуць добрае слова.

Адзін з такіх творчых пабрацімаў В. Быкава — празаік Пётр Лісіцын. Ён цяпер мала вядомы, застаўся ў свядомасці рэдкіх чытачоў. А між тым, маючы за плячыма багаты жыццёвы досвед, стараўся ў свой час праўдзіва і, наколькі гэта яму ўдавалася, таленавіта расказаць пра сваю вайну, пра многія перыпетыі і складанасці жыцця. А біяграфія ва ўраджэнца Полацка Пятра Лісіцына была зусім не пісьменніцкая. Нарадзіўся ў 1927 годзе. У час вайны партызаніў. Узнагароджаны ордэнам Леніна. У 1944—1953 гг. — на службе ў міністэрстве дзяржбяспекі Латвійскай ССР. Пасля — на службе ў МУС ажно да 1974 года.

Друкавацца Лісіцын пачаў у 1962 годзе на старонках газеты Прыбалтыйскай ваеннай акругі «За Родину». 4 лістапада 1968 года Васіль Уладзіміравіч звяртаецца ў рэдакцыю часопіса «Нёман» (пісаў Лісіцын па-руску) з лістом, адрасаваным намесніку галоўнага рэдактара Георгію Папову (цытуем ліст на мове арыгінала): *«Дорогой Георгий! Я послал в Ваш журнал два рассказа П. Лисицына, нашего автора, человека очень способного и уважаемого. (Он — бывший партизан. В 15 лет награжденный орденом Ленина). Посмотрите там. Возможно, что-нибудь неплохо будет напечатать. Желаю успехов, поздравляю с Великим Октябрем. Ваш В.Быков»*.

Кароткі і сціплы ліст. Нясложны для Васіля Уладзіміравіча час. Галава кругам ідзе ад сваіх клопатаў і сваіх творчых «балячак». У «Звяздзе» толькі што — 28 верасня — надрукавана рэцэнзія І. Агеева «Праклятая вышыня...» «Прапашчая рота...» Прыкры твор». У маскоўскіх выданнях у верасні і кастрычніку друкуюцца рэцэнзіі з назвамі і сёння зразумелымі — «Еще раз о повести «Атака с ходу» і «Странная

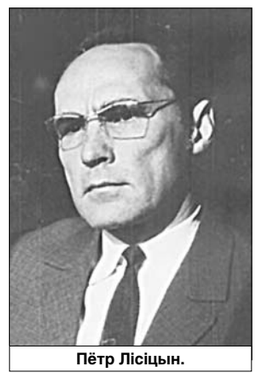

Пётр Лісіцын.

история о странной роте»... І ўсё ж Васіль Уладзіміравіч знаходзіць час, чытае творы калегі, стараецца паспрыяць іх выхаду ў свет. На аўтографе ліста рукою Георгія Папова пазначана: *«Что-то было напечатано (из рассказов). А может, и повесть — «Февральский пост», кажется... Г.П.»*.

Сёння ў бібліятэках можна знайсці такія кнігі Пятра Лісіцына, як «Февральский пост» (1978), «Росные травы» (1981)... І аснову той дарозе Пятра Лісіцына ў значнай ступені заклаў Васіль Уладзіміравіч Быкаў.

Кастусь ЛАДУЦЬКА

■

ПЛАЦДАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 4 (33)

У «Плацдарма» — Гран-пры

На працягу ўсёй сваёй гісторыі найстарэйшая беларуская газета заўсёды ішла побач з абаронцамі Айчыны. Сімвалічна, што 23 лютага 2011 года ў межах сумеснага супрацоўніцтва рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны на старонках выдання пачаў друкавацца рэгулярны спецвыпуск «Плацдарм».

За непрацяглы час, які існуе ўкладка, яна не раз была адзначана на самым высокім узроўні. Літаральна на днях на галоўным конкурсе сярод друкаваных СМІ менавіта за спецвыпуск «Плацдарм» газета «Звязда» атрымала Гран-пры конкурсу «Залатая Ліцера». Галоўная ўзнагарода была прысуджана выданню ў намінацыі «Лепшы творчы праект года рэспубліканскіх друкаваных СМІ, інфармацыйных агенцтваў». А крыху раней, у лютым 2014 года, на штогадовым творчым конкурсе на лепшае асвятленне ў СМІ пытанняў будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл Беларусі, патрыятычнага выхавання насельніцтва праект рэдакцыі выдання і Міністэрства абароны «Плацдарм» быў прызнаны лепшым у намінацыі «Спецыяльны праект».

«Плацдарм» працягвае выходзіць на старонках «Звязды». Сёння чытачам прапануюцца іншыя публікацыі, але на тую ж тэму — ваенна-патрыятычную.

■ Тонкасці прафесіі

ВАРТАВЫЯ ПАВЕТРАНЫХ МЕЖАЎ

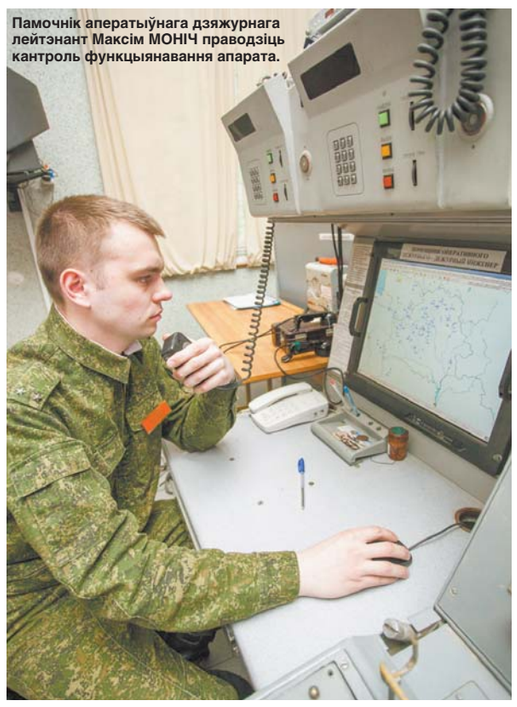

Памочнік аператыўнага дзяжурнага лейтэнант Максім МОНІЧ праводзіць кантроль функцыянавання апарата.

Штодзень на баявое дзяжурства па супрацьпаветранай абароне ва Узброеных Сілах Беларусі заступае больш за 500 ваеннаслужачых і асоб грамадзянскага персаналу. Асабовы склад дзяжурных змен кожны дзень суправаджае звыш 400 паветраных судоў. На шчасце, сённяшнім вайскоўцам не прыходзіцца страляць на паражэнне. Аднак яны кожную хвіліну трымаюць руку на пульсе.

Карэспандэнты «Звязды» пабывалі ў адным з падраздзяленняў Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны

КАБ пабачыць усё на свае вочы, карэспандэнты «Звязды» накіраваліся ў Фаніпаль — у 15-ю зенітную ракетную брыгаду Паўночна-Заходняга аператыўна-тактычнага камандавання. Разам са спецыялістамі Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны «заступілі» на баявое дзяжурства і даведаліся шмат чаго цікавага.

Працоўны дзень дзяжурнай змены пачынаецца ў 7.30 раніцы. Медыцынскі агляд, псіхалагічная гутарка — і ўрачыстае пастраенне на рытуальнай пляцоўцы з падняццем Дзяржаўнага сцяга і выкананнем гімна. Загад заступіць на абарону паветраных межаў рэспублікі — і спецыялісты накіроўваюцца на камандны пункт. На працягу гадзіны адбываецца кантроль усіх сістэм, якія знаходзяцца ў іх падпарадкаванні, праверка дакументацыі. Ваеннаслужачым даводзяцца асаблівасці будучага дзяжурства. І толькі пасля гэтага новы разлік пачынае баявое дзяжурства.

Пасля на камандным пункце застаецца дзяжурная змена — мінімальная колькасць людзей, гатовых у любы момант уключыць тэхніку і падрыхтаваць яе да прыбыцця асноўнага разліку. Затым мяняюцца. І так на працягу сутак.

У кожнага з іх свае задачы. Памочнік аператыўнага дзяжурнага, у асноўным, працуе па спраўнасці, своечасовым уключэнні аўтаматызаваных сістэм упраўлення. Планшэтысты наносяць на спецыяльныя карты паветраную абстаноўку, якую ім дакладваюць з розных радыётэхнічных падраздзяленняў. Дзяжурны па сувязі, адпаведна, кантралюе спраўнасць каналаў сувязі. Аператыўны дзяжурны адказвае за ўсё. Сёння ім з'яўляецца маёр Андрэй Міхнёнак.

— Самая галоўная задача, на якую працуюць усе, — хуткае і дакладнае давядзенне сігналаў і камандаў міністра абароны, начальніка генеральнага штаба на прывядзенне вайсковай часці ў больш высокія ступені баявой гатоўнасці, — расказвае Андрэй Міхнёнак. — Тады ўключаюцца дывізіёны, якія сваімі сродкамі разведкі працуюць па выяўленні паветраных судоў.

Назіраць за паветранай прасторай не ўваходзіць у абавязкі зенітных ракетных войскаў. Пастаянна за паветранай прасторай сочаць радыётэхнічныя войскі. На шчасце, сучасныя радыёлакацыйныя станцыі «заўважаюць» усе цэлі на тэрыторыі краіны, якія рухаюцца ва ўсіх дыяпазонах вышынь і хуткасцяў.

Аднак, як той казаў, давярай, але правярай. Сучасная тэхніка хоць і надзейны сродак назірання за паветранай прасторай краіны, аднак падстрахавацца не перашкодзіць. Невыпадкова на кожным падраздзяленні дзяжураць назіральнікі ПВН, якія без усялякіх прыбораў візуальна могуць ацаніць абстаноўку. Як толькі ў паветры заўважаюць пэўны лятальны апарат, адразу паведамляюць аб гэтым на камандны пункт.

— Шум рухавіка вінтавога самалёта, — далажыў па гучнай сувязі назіральнік ПВН.

Маёр Міхнёнак прымае інфармацыю, аб чым паведамляе на камандны пункт Паўночна-Заходняга аператыўна-тактычнага камандавання.

— Верталёт ідзе па заяўцы згодна з планавым палётам, — адказваюць яму.

Супакоіліся. Калі не па заяўцы, у паветра ўздымаецца верталёт і прымушае аб'ект да пасадкі. У выпадку супраціўлення сюды паступае каманда — перайсці ў баявую гатоўнасць № 1, што азначае падрыхтавацца да адкрыцця агню.

— На шчасце, такіх выпадкаў у Беларусі не было, — расказвае **начальнік штаба, першы намеснік камандзіра брыгады палкоўнік Алег ВОЙЧАНКА.** — Напэўна, таму, што дзяжураць высокакваліфікаваныя спецыялісты. А на ўзбраенні — толькі сучасная тэхніка: зенітныя ракетныя сістэмы «С-300». Дзякуючы комплексным сістэмам аўтаматызацыі «Паляна-РБ», мы маем магчымасць бачыць усю абстаноўку з дывізіёнаў і кіраваць імі, а таксама атрымліваць інфармацыю ад радыётэхнічных войскаў, ад авіяцыі.

Дзень праходзіць так, што ні на хвіліну не адлучышся. А яшчэ няма падрыхтоўкі да параду! У перадсвяточныя дні на камандны пункт паступае да 380 дакладаў аб паветранай абстаноўцы.

Для Андрэя Міхнёнка гэта звычайныя працоўныя дні. Праўда, нагрузка большая. Толькі справіцца з ёй вопытнаму спецыялісту нескладана. У брыгадзе ён з 2003 года: на малую радзіму, у Фаніпаль, трапіў адразу пасля заканчэння Ваеннай акадэміі Беларусі. Выпускнік факультэта ракетных войскаў і артылерыі тут праходзіў службу на розных вайсковых пасадах: пачынаючы ад камандзіра ўзвода варты каманднага пункта брыгады да аператыўнага дзяжурнага. Атрымліваецца, што за гэты час засвоіў зусім іншую прафесію.

— Першапачаткова было складана: новыя тэрміны, паняцці, — прызнаецца маёр Міхнёнак. — Трэба было зразумець і ўсе тонкасці гэтай прафесіі: хутка рэагаваць на змяненне абстаноўкі, валодаць максімальнай сканцэнтраванасцю, адначасова ўмець рабіць некалькі спраў. Дапамагалі больш вопытныя калегі.

Сёння ўжо ў яго вучацца многія вайскоўцы. І днём і ноччу на камандным пункце нясуць баявое дзяжурства каля 20 чалавек: афіцэры, прапаршчыкі, кантрактнікі, вайскоўцы тэрміновай службы. Служаць тут і грамадзянскія спецыялісты. Спачатку яны, як і прадстаўнікі новага папаўнення, праходзяць навучанне. І толькі пасля паспяховай здачы іспытаў дапускаюцца да нясення баявога дзяжурства.

— Для таго, каб выконваць свае абавязкі, ваеннаслужачыя нашага падраздзялення ў першую чаргу павінны быць высокаадукаванымі, — удакладняе начальнік штаба. — Не малое значэнне мае і іх здароўе, маральна-псіхалагічны стан. Астатнія патрабаванні да супрацоўнікаў залежаць ад таго, якую пасаду яны будуць займаць. У нас вельмі шырокае кола спецыяльнасцяў, больш за 50. Калі сюды прыходзяць людзі, ажыццяўляецца размеркаванне ў залежнасці ад узроўню фізічнай падрыхтоўкі і інтэлектуальных асаблівасцяў.

Нясуць баявое дзяжурства ў зенітнай ракетнай брыгадзе і жанчыны. Гэтым ужо нікога не здзівіш. Толькі ўсё роўна цікава, што прываблівае іх у мужчынскай прафесіі? Асабліва, калі яны прыгожыя дзяўчаты, якім крыху больш за 20.

— Я з тых людзей, якія не могуць сядзець на адным месцы, — кажа Юлія Палітаева. — Пасля заканчэння Мінскага дзяржаўнага машынабудаўнічага каледжа тую працу, якая б мяне задаволіла, знайсці было цяжка. Знаёмыя падказалі, што можна ўладкавацца ў брыгаду. Вырашыла паспрабаваць, аб чым ні разу не пашкадавала.

Нагрузка дзяўчыну не засмучае: аргументуе тым, што мае добрае здароўе. Галоўнае, як яна прызнаецца, у сям'і яе выбар падтрымліваюць. Вайскоўцам быў толькі дзядзька, неўзабаве ў армію пойдзе родны брат.

Пакуль размаўлялі, прыйшоў час ехаць на адзін з дывізіёнаў брыгады — туды, дзе ў любы час спецыялісты гатовы прывесці тэхніку ў гатоўнасць № 1. Тут працуюць сапраўдныя прафесіяналы! Кіраваць «С-300» у выпадковага вайскоўца наўрад ці атрымаецца. Таму тут выпадковых не бывае.

Начальнік разліку аддзялення баявога кіравання старшы лейтэнант Яўген Галузаў прызнаецца, што ўсе тыя веды, якія атрымаў у Ваеннай акадэміі, спатрэбіліся на практыцы. Сёння ў яго падпарадкаванні знаходзяцца 8 салдат тэрміновай службы. Адслужыўшы толькі два гады, паспеў прайсці атэстацыйную камісію: зараз чакае загаду на прызначэнне яго на пасаду начальніка аддзялення.

— Прафесія спецыяліста Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны — адна з найбольш перспектыўных у вайсковай сферы, — упэўнены Яўген Галузаў. — Цікавая праца, створаны ўсе ўмовы, магчымасці кар'ернага росту. Аднак, калі не любіш справу, якой займаешся, усё — пустое. Толькі гэта не пра мяне. Яшчэ калі вучыўся ў Ваеннай акадэміі, быўшы на розных вучэннях, адчуў, што я ў «сваёй талерцы». Сёння пераконваюся ў гэтым кожны дзень, калі прыступаю да баявога дзяжурства. Адчуваю ў гэты час, што і я ў тым ліку ў адказе за паветраную бяспеку краіны.

...А мы тым часам пакідаем 15-ю зенітную ракетную брыгаду. На душы — задавальненне ад недарэмна праведзенага дня і спакой за мірнае неба над нашай Беларуссю.

Вераніка КАНЮТА. Фота Надзеі БУЖАН.

Мінскі раён

Аператыўны дзяжурны Андрэй МІХНЁНАК дакладвае абстаноўку на камандны пункт паўночна-заходняга аператыўна-тактычнага камандавання.

■ Творчы падыход

НА ВАСТРЫІ ВАЙСКОВАГА ЖЫЦЦЯ...

Студыя ваенных пісьменнікаў за дзесяцігоддзі існавання можа пахваліцца цікавымі праектамі і творамі

На днях студыя ваенных пісьменнікаў адзначыла 10-годдзе з дня ўтварэння. Для гісторыі прамежак, вядома, невялікі, але і за гэты час зроблена нямала. Выдадзена 2 літаратурныя зборнікі, напісаны дзясяткі твораў, адбылося больш як 150 творчых сустрэч літаратараў з вайскоўцамі.

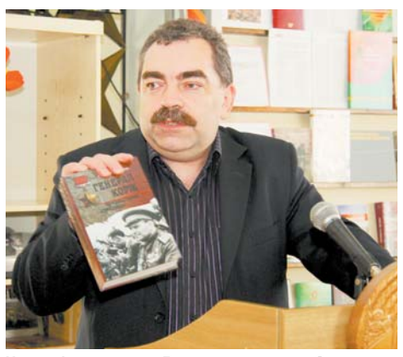

Намеснік дырэктара Выдавецкага дома «Звязда» Алесь БАДАК падарыў студыі ваенных пісьменнікаў кнігу Мікалая Смірнова «Генерал Корж».

— Сімвалічна, што гэты юбілей мы адзначаем у гадавіну вельмі яркіх памятных дат, — зазначыў **памочнік міністра абароны па ідэалагічнай рабоце ва Узброеных Сілах — начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны генерал-маёр Аляксандр ГУРА.** — 70-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, 75-годдзе далучэння Заходняй Беларусі да БССР, што азначала аб'яднанне беларускага народа ў адзіную дзяржаву. Безумоўна, адной з найважнейшых гістарычных дат, якая назаўсёды ўвайшла ў гісторыю, з'яўляецца 20-годдзе выбару беларускім народам першага Прэзідэнта. Сімвалічна і тое, што студыя ваенных пісьменнікаў была створана літаральна праз месяц пасля таго, як утварыліся органы ідэалагічнай работы Узброеных Сіл. А сёння ў сферы ідэалогіі разгортваецца галоўная бітва за свядомасць людзей. Таму смела можна сказаць, што ў наш час літаратура і мастацтва ў большай ступені, чым у мінулым, з'яўляюцца фактарамі забеспячэння нацыянальнай бяспекі.

З 2008 года пры непасрэдным удзеле членаў студыі падрыхтавана і выйшла 9 літаратурна-мастацкіх дадаткаў да часопіса «Армія» Міністэрства абароны — «Армія і культура». У год выходзіць два нумары, дзе публікуюцца вершы, нарысы, урыўкі з новых твораў пісьменнікаў.

Немалая заслуга членаў студыі і ў пытаннях прапаганды гераіка-патрыятычнай спадчыны пісьменнікаў старэйшага пакалення, папулярызацыі твораў беларускіх пісьменнікаў, прыцягнення да творчай дзейнасці маладых аўтараў.

— У студыю ўваходзяць крыху больш за 40 пісьменнікаў, — расказаў **кіраўнік студыі ваенных пісьменнікаў Яўген КАРШУКОЎ.** — Ветэраны Вялікай Айчыннай вайны Алесь Савіцкі і Мікалай Іваноў, ветэраны Узброеных Сіл, людзі, якім неабыякавая ваенна-патрыятычная тэма. Да 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў членамі студыі рыхтуецца зборнік, куды ўвойдуць як ужо вядомыя творы, так і тыя, якія напісаны параўнальна нядаўна.

Акрамя гэтага, Яўген Каршукоў з'яўляецца кіраўніком самага старэйшага ў Беларусі літаратурнага аб'яднання «Доблесць», якое адразу пасля вайны было заснавана пісьменнікамі-франтавікамі. Некаторыя з іх і сёння складаюць асноўны актыў студыі.

— Вельмі мудры крок кіраўніцтва беларускай арміі і кіраўніцтва дзяржавы, якія стварылі гэтую студыю, тым самым даручыўшы нам прапаганду мастацкага слова, культуры і лепшых дасягненняў Беларусі сярод вайскоўцаў, — перакананы **лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь пісьменнік Алесь САВІЦКІ.** — І мы жывём у такі час, калі кожны дзень пацвярджае правільнасць гэтага кроку. І гэта важна, каб пісьменнік сёння быў на вастрыі салдацкага жыцця. Каб вайсковец адчуваў, што за яго плячыма не проста кавалак зямлі, а яго Радзіма, дом яго і братоў, былая слава бацькоў, якую трэба берагчы. Пісьменнікі Беларусі паказалі выдатныя ўзоры таго, як трэба сёння займаць гэтую пазіцыю. І жыццё пацвердзіла, што будучыню народа, будучыню краіны, будзе вырашаць не ядзерная, а інтэлектуальная энергія. Той народ, тая нацыя, якая назапасіць гэтай энергіі больш, пераможа ў будучых сутыкненнях.

Вераніка КАНЮТА. Фота Любові БЯЛЯЕВАЙ

Генерал-маёр Аляксандр ГУРА ўручае дыплом Міністэрства абароны кіраўніку студыі ваенных пісьменнікаў Яўгену КАРШУКОВУ.

■ Нельга забыць

ЛЯСНЫЯ ПОМНІКІ ЖЫВУЦЬ

Іх даглядаюць жыхары вёсак і мясцовая ўлада

1944-2014 70 гадоў вызвалення

З пачаткам вясны ўсюды пачынаецца актыўная прыборка тэрыторыі. Прыводзяцца ў парадак і тэрыторыі вакол помнікаў, якія знаходзяцца ў населеных пунктах. Але ў нас нямала памятных знакаў ахвярам вайны, устаноўленых даволі далёка ад гарадоў і вёсак. Многія знаходзяцца ў глыбіні лясоў, там, дзе праводзіліся масавыя расстрэлы або загінулі людзі. Сённяшняя размова — менавіта пра такія помнікі.

Крыжы, якія падаюць

У Белавежскай пушчы, у самай глыбіні векавога лесу, стаіць унікальны помнік ахвярам фашызму. Называецца ён «Крыжы, якія падаюць». Першы раз мне давялося наведаць помнік зімой. На фоне белага снегу нахіленыя крыжы глядзяцца вельмі незвычайна. З розных бакоў вялізныя бетонныя стэлы выглядаюць зусім парознаму. Калі глядзець прама, яны падобны да слупоў і перакладзін, ступіш крок управа або ўлева — здаецца, манумент нахілены ўперад, а глянеш на яго збоку — сапраўды, крыжы восьвось упадуць на зямлю.

Крыху воддаль за крыжамі да гэтай пары прыкметны равок, у якім знайшлі спачын больш за сто расстраляных вяскоўцаў. Іх закатавалі ў першыя дні жніўня 1941 года. У іншых рэгіёнах фашысты пачалі лютаваць пазней, калі адчулі супраціўленне насельніцтва, прысутнасць партызанаў. А тут толькі прыйшлі — пачалі забіраць мясцовых актывістаў, а разам з імі часта і тых, хто пад руку трапіць. Людзей зганялі ў лес некалькі дзён, а з лесу яны ўжо не вярнуліся.

Аказваецца, у гэтай магіле ляжаць жыхары вёскі Белавежа, а таксама суседніх паселішчаў, якія пасля вайны сталі тэрыторыяй Польшчы, а брацкая магіла жыхароў вёскі Чадзель Пружанскага раёна цяпер знаходзіцца ў Польшчы. Такія вось зігзагі гісторыі... Раней, калі памежны рэжым быў бязвізавым, з абодвух бакоў раз на год ладзіліся памінальныя мерапрыемствы. Да родных магіл хадзіла шмат людзей з адной і другой дзяржаў. Цяпер працэдура стала больш складанай, і мерапрыемствы праходзяць больш сціпла. Але праходзяць. Вось і сёлета 2 жніўня ў Пружанскім раёне ля крыжоў збяруцца людзі.

— Да гэтай пары помнік будзе грунтоўна адрамантаваны, — паабяцаў **намеснік старшыні Пружанскага райвыканкама Мікалай КУДРАВЕЦ.** — Бо з 1980 года, калі яго ўзвялі пружанскія будаўнікі па праекце польскіх архітэктараў, манумент перажываў толькі бягучыя рамонты.

Ляснічы Нікарскага лясніцтва Нацыянальнага парку «Белавежская пушча» Аляксандр ПЕКАЧ расказаў, што бетон пачаў у многіх месцах разбурацца, рамонт патрабуецца тэрмінова. Парадак на прылеглай тэрыторыі падтрымліваюць леснікі. І на гэты раз напярэдадні Дня Перамогі тут усё пачысцілі, прыбралі, заўважыў Аляксандр Міхайлавіч. Не забыліся і пра суседні сціплы абеліск двум загінулым партызанам, які стаіць на тэрыторыі лясніцтва. Яго пабялілі, прывялі ў парадак наваколле.

«Крыжы» па традыцыі даглядаюць супрацоўнікі лясніцтва, бо ўезд на тэрыторыю пушчы мае асаблівы рэжым. З боку вёскі Белы Лясок прапускаецца толькі спецыяльны і службовы аўтатранспарт. А вось удзельнікі веласіпедных экскурсій цяпер могуць наведаць і гэты помнік.

Шэсць ствалоў — як шэсць душ

Помнік у Шчэбрынскім лесе незвычайны тым, што побач са сціплым абеліскам, які стаіць на месцы расстрэлу дзвюх сем'яў вырас граб з шасцю стваламі. Выходзіць, сама прырода ўвекавечыла памяць бязвінна загубленых.

Гэта зусім недалёка ад Брэста, паміж вёскамі Радванічы і Франапаль, пры Польшчы тут знаходзілася сядзіба мясцовага ляснічага Івана Гаўрылюка. Пра тое, што былы ляснічы з першых дзён вайны дапамагаў партызанам, месцічы даведаліся толькі пасля таго, як яго, жонку і малога сына па-зверску

Абеліск ля вёскі Лескі Камянецкага раёна.

забілі — пра гэта і расказвае шыльда з тыльнага боку помніка. А цэнтральная шыльда змяшчае звычайны абстрактны тэкст: «Бясстрашным і мужным воінам і партызанам». Тое, што лістападаўскім днём 1942 года была закатавана таксама сям'я Пятра Фёдаравіча Белавежы, мясцовым краязнаўцам стала вядома пазней. Пятра Белавежу, як і Івана Гаўрылюка, забілі з жонкай і сынам. Іх дзеці былі амаль равеснікі — хлопчыкі 10-11 гадоў.

У 1970-я гады тут паставілі сціплы абеліск. Раней сюды вяла даволі шырокая дарога, нават раённыя мерапрыемствы праводзіліся, прымеркаваныя да памятных дат. Але мяняюцца пакаленні, дарога паступова робіцца больш вузкай і непрыкметнай. А граб тым часам становіцца вышэйшым. Хутчэй за ўсё, у адно сышліся некалькі дрэў, якія потым шчыльна зрасліся камлямі. І кожны ствол, нібы нага, абапіраецца на зямлю. А далей, угары, дрэвы трохі разыходзяцца адно ад аднаго і завяршаюцца вялізнай раскошнай шапкай зялёнай лістоты, якая толькі распусцілася.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

■ З рэдакцыйнай пошты

«ВІДАЦЬ, БОГ МЯНЕ ЗБЯРОГ»

Марыя Антонаўна Цык (у дзявоцтве Касцюкевіч) — ветэран Вялікай Айчыннай вайны і працы, жыхарка фабрычнага пасёлка мэбельшчыкаў Чырвоны Пільшчык Ельскага раёна (з чэрвеня 2010 года пражывае ў г.п. Лоеў Гомельскай вобласці, у сям'і дачкі Галіны). Нягледзячы на старыя гады, яна маладая душой, дапытлівая, мае бліскучы розум і фенаменальную памяць, з'яўляецца аўтаркай шматлікіх гумарэсак і газетных артыкулаў, актыўнай удзельніцай ветэранскіх мерапрыемстваў.

У пачатку чэрвеня 1943 года Марыя і яе старэйшая сястра Ганна Касцюкевіч, якая працавала да вайны настаўніцай, добраахвотна ўступілі ў Ельскі партызанскі атрад — з ліпеня 1943 года партызанскі атрад імя Чапаева 37-ай Ельскай партызанскай брыгады. У 20-х чыслах жніўня таго ж года Марыя ў лесе нарвалася на варожую засаду, была схоплена і дастаўлена немцамі ў вёску Забалоцце, што за дваццаць кіламетраў ад Ельска. Вёска была спалена і бязлюдная (у чэрвені 1943 года падчас карнай акцыі і ў Забалоцці было спалена амаль усё насельніцтва — 167 мірных жыхароў!). Ні дакументаў, ні зброі, ні іншых доказаў, якія ўказвалі б на прыналежнасць да партызанаў, у затрыманай не аказалася. З'явілася надзея на вызваленне. Ды дзе там — аб'явіўся здраднік-паліцай, які пазнаў Марыю. Ён ведаў, што яна пайшла да партызанаў і не прапусціў выпадку выслужыцца перад сваімі гаспадарамі: Марыю змясцілі пад варту ў адзін з 3-х дамоў, што цудам уцалелі. Пачаліся допыты, якія праводзілі два нямецкія афіцэры-эсэсаўцы. Але Марыя не назвала нікога і нічога не выдала, а строга прытрымлівалася сваёй версіі, нават пасля жорсткіх катаванняў: «Лепш смерць, чым здрадніцтва», — лічыла яна.

«Два нямецкія салдаты, якія знаходзіліся ў доме, пачалі мяне жорстка збіваць бярозавымі палкамі, а калі я страчвала прытомнасць, мяне адлівалі халоднай вадой і працягвалі далей сваю чорную справу, — успамінае Марыя Антонаўна. — Ад гэтых нечалавечых катаванняў і болю я хутка страчвала прытомнасць. Ачуняла ў іншым пакоі на глінянай падлозе. Некалькі дзён на жываце я правалялася ў гэтым пакоі з распухлымі нагамі, бо хадзіць пасля такіх катаванняў не магла. У тыя дні мне споўнілася 18 гадоў.

Праз некалькі дзён пасля майго затрымання, эсэсаўцы пагрузілі мяне на калёсы і пад аховай аўтаматчыка адвезлі ў Мазыр, дзе змясцілі ў дом да адзінокай жанчыны па імені Сабіна. Гаспадыня дома прыйшла ў жах, убачыўшы мяне такой збітай, але размаўляць са мной не магла, таму што побач знаходзіўся нямецкі салдат з аўтаматам. Яна моўчкі дапамагла мне памыцца і пераапрануцца ў яе чыстае адзенне. Будучы ў прыгнечаным стане, я ўсё ж здзіўлялася і не разумела прычыны, чаму немцы не расстралялі мяне, як многіх цывільных асоб, затрыманых у лясах».

У пачатку верасня 1943 года Марыя была адпраўлена ў таварным вагоне цягніка ў Германію (ці то ў рабства, ці то ў канцлагер), з якога з дапамогай славацкага чыгуначніка Дэзіндэра Страка ўцякла на станцыі Вайноры, што ў раёне сталіцы Славакіі. Нейкі час Марыя пражывала нелегальна ў сям'і славацкіх патрыётаў Гранчаравых у вёсцы Берэксек, якія прынялі яе як родную дачку, хоць мелі сваіх семярых дзяцей. Пасля пры садзейнічанні ўсё таго ж Дэзіндэра Страка змагла зарэгістравацца і атрымаць пашпарт у нямецкай жандармерыі на выдуманае прозвішча Гулеева.

З красавіка 1944 года Марыя Касцюкевіч, яна ж Гулеева, зноў у партызанскім атрадзе, толькі на гэты раз у славацкім, пад назвай «Павел», камандзірам якога быў славак Альбін Грознар, а ў пачатку снежня таго ж года — у савецкім дэсантным атрадзе «Наперад», які складаўся

з 30-ці байцоў пад камандаваннем падпалкоўніка Осіпава (па мянушцы «Марскі»), закінутым у Славакію для вядзення падрыўной работы супраць гітлераўскіх захопнікаў у раёне Банска-Быстрыцы.

З успамінаў Марыі Антонаўны:

«Атрад «Наперад» знаходзіўся высока ў гарах Нізкія Татры ў вёсцы Калішце. Паміж сабой гэту вёсачку мы называлі маленькай Масквой. Камандзір атрада вельмі ўзрадаваўся майму прыходу: у яго атрадзе ніхто не меў славацкага пашпарта і не валодаў славацкай мовай. Так я і стала разведчыцай. Мне часта для выканання разведзаданняў даводзілася выходзіць у нямецкія гарнізоны. Маючы сапраўдны пашпарт і добра ведаючы мову, немцы мяне не затрымлівалі. Неаднойчы даводзілася ўдзельнічаць у баявых аперацыях са зброяй у руках, нават з хлопцамі браць «языка».

Усярэдзіне сакавіка 1945 года наш атрад злучыўся з войскамі Чырвонай Арміі, і ў хуткім часе ўвесь яго асабовы склад атрымаў водпуск з паездкай на Радзіму. Дзень Перамогі мы ўсе разам сустракалі ў Кіеве, дзе быў штаб атрада і куды мы прыехалі на адпачынак».

...А вось пра тое, чаму мяне не расстралялі ў час допытаў і катаванняў у Забалоцці, я даведалася ў 1950 годзе ад знаёмай жанчыны, якая прыязджала да маёй мамы з Мазыра, з якой да вайны яны разам працавалі на Мазырскім лесапільным заводзе «Пралетарый». Маміна знаёмая пазнала мяне. Аказваецца, у 1943 годзе, калі я знаходзілася ў Мазыры ў доме Сабіны пад аховай нямецкіх аўтаматчыкаў, яна прыходзіла да гаспадыні і яшчэ пыталася ў яе, чаму мяне каравуляць нямецкія салдаты. Нямецкі афіцэр Тыль, які пражываў у той час у гэтым жа доме і дапытваў з Шульцам мяне ў Забалоцці, расказваў Сабіне, а яна пасля гэтай жанчыне, наступнае: «Мы ў лесе злавілі дзяўчыну-партызанку, амаль дзіця. Ну якая з яе ваяка? Пры ёй нават зброі не было. І ў мяне не павярнуўся язык аддаць загад аб яе расстрэле. У мяне ж дома ёсць дачка яе гадоў. Праўда, Шульц упіраўся, але я яго «ўламаў».

Мне і цяпер цяжка паверыць, што не ўсе немцы былі звярамі. Як відаць, Бог мяне збярог».

З ліста былой жыхаркі станцыі Славечна Ельскага раёна, партызанскага атрада імя Чапаева 37-ай Ельскай партызанскай брыгады, вязніцы Оўруцкай фашысцкай турмы (Украіна) Марыі Цалко і з яе аповедаў пры сустрэчы, Марыя Антонаўна даведалася пра абставіны паланення, знаходжання ў фашысцкіх засценках Оўруцкай турмы і расстрэлу яе роднай сястры Ганны Касцюкевіч, 1917 года нараджэння. Невядома было Марыі, што трохі пазней таго, як яна нарвалася на варожую засаду, партызанскі атрад імя Чапаева, у складзе якога працягвала барацьбу з акупантамі яе сястра Ганна, пры сутыкненні з немцамі падвергся наземнаму і паветранаму нападу. Партызаны, адстрэльваючыся, з боем адыходзілі ўглыб лесу. Уцякаючы ад праследнікаў, аказаліся разам спачатку Ганна Касцюкевіч і Марыя Цалко, а пасля і славак Янэк Глач.

З-за беспаспяховага пошуку акуляраў, згубленых Ганнай на бягу, і моцнага пашкоджання Марыяй правай нагі (з разбегу наляцела на пянёк), «сябры па няшчасці» згубілі атрад. Усю ноч з вечара да раніцы блукалі па балоце: сухія месцы былі заняты салдатамі ворага. Раніцай ім сустрэліся мужчына і жанчына са спаленай фашыстамі суседняй вёскі. Мужчына прапанаваў Янэку разам прадоўжыць пошук партызанаў, а жанчына папрасіла Ганну схадзіць з ёю ў яе вёску па гародніну: усім вельмі хацелася есці. Марыі з разбітай нагой загадана было заставацца на месцы і чакаць іх вяртання. Але ажыццявіць задуманае ім не ўдалося. Яны былі схоплены немцамі, якія прачэсвалі лес са службова-пошукавымі аўчаркамі. Сабака, які знайшоў Марыю, учапіўся ёй у галаву, сарваў хустку і пакусаў. На наступны дзень іх разам з іншымі людзьмі, злоўленымі ў лесе, пасадзілі ў кузавы грузавых машын і адвезлі ў Оўруцкую турму.

На допыце Ганна сказала немцам, што ў лесе была толькі адзін дзень і пра партызанаў нічога не ведае. Ёй быццам бы паверылі: не білі. Назаўтра паліцаі да Ганны ў камеру ўпіхнулі дзяўчыну змардаванага выгляду па імені Воля, якая прадставілася настаўніцай, якую абвінавачваюць у сувязях з партызанамі, і Ганна ёй, як на духу, усё расказала пра сябе. Пасля гэтай размовы Волю вывелі паліцаі, а Ганну немцы сталі біць і называць на допытах бандыткай. Ганна зразумела, што зрабіла непапраўную, ракавую памылку, даверыўшы сваё патаемнае завербаванай немцамі незнаёмцы.

Кожную ноч а 4 гадзіне раніцы з засценкаў Оўруцкай турмы вывозілі вязняў на расстрэл. Усе палонныя жылі ў пастаяннай напрузе, трывожна чакаючы сваёй чаргі.

Аднойчы, бліжэй да вечара ў турме забегалі немцы і іх «бобікі»-паліцаі — прайшла чутка, што войскі Чырвонай Арміі недалёка адсюль разграмілі нямецкі гарнізон. Да турмы спешна былі пададзены дзве грузавыя машыны, куды пасадзілі вязняў, у тым ліку і Ганну Касцюкевіч, і адвезлі да месца масавага расстрэлу.

Пасля вайны, да чэрвеня 1947 года, Марыя Цык жыла ў Ленінградзе, пасля вярнулася на сваю малую радзіму, у пасёлак Чырвоны Пільшчык. Працавала бухгалтарам у леспрамкаапарцелі «Чырвоны Пільшчык», а пасля пераўтварэння арцелі ў Ельскую мэблевую фабрыку — інжынерам па нармаванні і аплаце працы і, па сумяшчальніцтве, музычным работнікам у дзіцячым садку. З мужам выраслілі дваіх дзяцей — сына і дачку. Цяпер у жанчыны сямёра ўнукаў і трое праўнукаў. У іх яна душы не чуе. І любоў гэта ўзаемная.

Уладзімір ЖУРАЎСКІ, *г. Мазыр*

■

ЛЯСНЫЯ ПОМНІКІ ЖЫВУЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Побач з дрэвамі помнік, вядома, хутчэй пакрываецца мохам, яму патрэбен пастаянны догляд. Гэтым займаецца Радваніцкі сельвыканкам. **Кіраўнік справамі Таццяна КАВАЛЕВІЧ** сказала, што нядаўна вакол помніка паставілі новую бетонную агароджу, падфарбавалі, прыбралі навокал. Па прыборцы тэрыторыі дапамагаюць вучні Радваніцкай школы. Але леташняй восенню наймалі яшчэ двух рабочых для дробных будаўнічых работ.

— Усяго ж на тэрыторыі сельсавета 13 помнікаў ахвярам вайны, 8 з іх знаходзяцца ў лясах і палях, — расказала Таццяна Якаўлеўна. Штогод кожную вясну да кожнага з 13 памятных знакаў выязджае камісія сельсавета, вызначаецца, якую работу па добраўпарадкаванні трэба правесці. Дапамагаюць школы, прадпрыемствы, арганізацыі, якія знаходзяцца на тэрыторыі адміністратыўнай адзінкі.

«Крыжы» ў Пружанскім раёне.

У ПАМЯЦЬ ТРАГЕДЫІ ЛЕСАК

Лескі ў Камянецкім раёне — адна з «вогненных» вёсак Беларусі. Яе лёс у многім вызначыла месцазнаходжанне. Лескі згубіліся ў глыбіні векавога лесу, удалечыні ад значных дарог. Карнікі лічылі такія населеныя пункты патэнцыяльна небяспечнымі, магчымымі ачагамі партызанскага руху. Таму 4 мая 1943 года ўсіх жыхароў сагналі на край сяла, на ўзлесак, і расстралялі. Хаты спалілі. Выратавацца ўдалося адной маленькай дзяўчынцы. Паліцай, знаёмы ці родзіч яе бацькоў, схаваў дзіця на возе з сенам, а потым вывез.

На помніку, узведзеным у 80-я гады, высечаны прозвішчы бязвінных ахвяр, цэлых сем'яў па пяць, восем, дванаццаць чалавек. Усе пакаленні: прабабулі, бабулі, маці, дзеці-немаўляты... Жудасна гэта чытаць. Цяпер у гадавіну трагедыі тут збіраюцца вяскоўцы, прыязджаюць нават далёкія сваякі загінулых.

Летась, у снежні, гэты помнік паказаў мне **старшыня Камянецкага райвыканкама Андрэй ПІСАРЫК.** Хоць знешне абеліск выглядаў дагледжаным, Андрэй Мікалаевіч сказаў, што хутка яго чакае капітальны рамонт.

Метадыст па ахове гісторыка-культурнай спадчыны аддзела ідэалогіі, культуры і па справах моладзі райвыканкама Ірына РЭЗНІЧУК паведаміла, што рамонт помніка ў Лесках падыходзіць да завяршэння. З раённага бюджэту выдаткавана каля ста мільёнаў рублёў. Найперш спілавалі старыя дрэвы, вільгаць з якіх трапляла на абеліск і спрыяла яго разбурэнню. Сам помнік атынкаваны і пафарбаваны. Вакол пакладзена новая плітка, зроблены дарожкі. З двух бакоў ад яго будуць устаноўлены лаўкі, каб людзі маглі адпачыць. Лескі пасля вайны адрадзіліся. Праўда, цяпер пастаянных жыхароў засталося мала, але ўлетку вёска ажывае. Жыхары Лесак і іх дзеці прымаюць удзел у доглядзе помніка.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

■ Супрацоўніцтва

САПЁРАМ — У ДАПАМОГУ

Абсталяванне з Індыі будзе дапамагаць змагацца з «негуманнай» зброяй

Урачыстая цырымонія перадачы Індыяй бязвыплатнай тэхнічнай дапамогі Міністэрству абароны Беларусі адбылася ў 2-й інжынернай брыгадзе. Згодна з дамоўленасцямі, прадугледжанымі пратаколам V да Канвенцыі аб «негуманнай» зброі, беларускія Узброеныя Сілы атрымалі 90 пераносных радыёстанцый і 30 спадарожнікавых навігацыйных прыёмнікаў агульным коштам больш за 45 тысяч долараў ЗША.

Дакумент аб перадачы абсталявання, якое будзе выкарыстоўвацца групамі размінiравання для знаходжання боепрыпасаў і выбухованебяспечных прадметаў, падпісалі пасол Індыі ў Беларусі Манодж Кумар Бхарці і начальнік упраўлення інжынерных войскаў Генеральнага штаба Узброеных Сіл палкоўнік Андрэй Куракоў.

Як адзначыў апошні, для нашай краіны аказаная дапамога мае вялікае значэнне. «Пасля заканчэння Вялікай Айчыннай вайны на тэрыторыі Беларусі было выяўлена і абясшкоджана каля 27 мільёнаў боепрыпасаў, — расказаў Андрэй Куракоў. — Дагэтуль штогод мы знаходзім у зямлі каля 20 тысяч слядоў той вайны. Летась, напрыклад, такіх знаходак было 28 тысяч. Мы прыкладваем усе намаганні для таго, каб засцерагчы нашу тэрыторыю. Атрыманае абсталяванне будзе садзейнічаць хутчэйшаму вырашэнню гэтай праблемы».

— Паміж Індыяй і Беларуссю існуюць плённыя сувязі ў эканамічнай, палітычнай і абарончай сферах, — падкрэсліў пасол Індыі. — Што тычыцца супрацоўніцтва ў абарончай сферы, то наладжаны пэўныя механізмы, штогод праходзяць сустрэчы паміж дэлегацыямі краін, двухбаковыя перамовы. Нас цікавяць беларускія тэхналогіі, магчымасці мадэрнізацыі ваеннай тэхнікі. На ўзбраенні ў Індыі знаходзяцца ўзоры расійскай ваеннай тэхнікі, якія мадэрнізуюцца пры дапамозе беларускага боку. Я магу з упэўненасцю сказаць, што да таго часу, пакуль існуюць узброеныя сілы, супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі будзе працягвацца.

Фота БЕЛТА.

Вераніка КАНЮТА

■

■ Калі спяваюць салдаты

АРМІЯ ФЕСТЫВАЛЬНАЯ

Уладальнікам галоўнай прэміі конкурсу армейскай песні ўпершыню сталі Сілы спецыяльных аперацый. Перамогу прынесла жанчына!

XVII тэлевізійны фестываль армейскай песні «Зорка» завяршыўся цырымоніяй узнагароджання і гала-канцэртам яго лаўрэатаў, які адбыўся ў канцэртнай зале «Мінск». Пераможцы штогадовага фестывалю былі вызначаны ў чатырох намінацыях — «Выканаўцы ваенна-патрыятычнай песні», «Аўтары-выканаўцы», «Вакальныя групы і ансамблі», «Выканаўцы армейскай песні».

— За 17 гадоў, што праводзіцца фестываль, ён аб'яднаў вакол сябе каля 30 тысяч удзельнікаў, больш за 300 з якіх сталі лаўрэатамі, — зазначыў **памочнік міністра абароны па ідэалагічнай рабоце ва Узброеных Сілах — начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны генерал-маёр Аляксандр ГУРА.** — Гэта вялікая колькасць таленавітых выканаўцаў, творчых калектываў, мастацкае майстэрства якіх, безумоўна, працуе на выхаванне патрыятызму, высокай духоўнасці нашай моладзі. Асабліва гэта адчувалася сёлета, калі мерапрыемства было прысвечана 70-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Фестываль армейскай песні «Зорка» — адзіны фестываль у краінах СНД, які праводзіцца з поўнай тэлевізійнай версіяй і гала-канцэртам. Гэта сведчыць аб тым, якой высокай ацэнкай адзначана майстэрства выканаўцаў.

У адборачных турах фестывалю сёлета прынялі ўдзел каля 2 тысяч чалавек. Сярод канкурсантаў — вайскоўцы і члены іх сем'яў, сяржанты і салдаты тэрміновай службы, курсанты ваенных навучальных устаноў, суворaўцы, цывільная моладзь. Каля 90% удзельнікаў спрабавалі свае сілы на фестывалі ўпершыню.

Гран-пры заваявала старшы прапаршчык Алена Шклянко, якая прадстаўляла Сілы спецыяльных аперацый. Памочніца начальніка аддзялення ідэалагічнай работы — начальнік клуба 5-й асобнай брыгады спецыяльнага прызначэння да ўзнагароды ішла 20 гадоў: з таго самага часу, калі прыйшла ва Узброеныя Сілы. І гэта нягледзячы на тое, што тэлевізійнаму фестывалю армейскай песні «Зорка» — толькі 17. Раней ён называўся проста — фестываль салдацкай песні. І з самага першага конкурсу, з году ў год, старшы прапаршчык выконвае новыя творы, каб здзівіць журы. За

Прыз глядацкіх сімпатый уручылі навучэнцы гімназіі № 16 г. Мінска Ганне АЛЯКСАНДРАВАЙ.

Гран-пры фестывалю заваявала памочніца начальніка аддзялення ідэалагічнай работы — начальнік клуба 5-й асобнай брыгады спецыяльнага прызначэння старшы прапаршчык Алена ШКЛЯНКО.

гэты час была ўдастоена 3-га месца ў складзе вакальна-інструментальнага ансамбля «Полымя», 3-га месца ў сольным выступленні і, нарэшце, — перамога.

— Ужо хацела звальняцца са службы, а цяпер падумала: «Як жа без мяне мае вайскоўцы?» — прызналася Алена Шклянко. — Сярод іх, між іншым, вельмі шмат таленавітых юнакоў. Вядома, паколькі брыгада мае спецыяльнае прызначэнне, у першую чаргу яны займаюцца баявой падрыхтоўкай. Аднак удзельнічаюць і ў шматлікіх культурных мерапрыемствах.

Сёлета журы фестывалю на чале з народным артыстам Беларусі Ігарам Лучанком былі заснаваны дзве спецыяльныя прэміі — «За ўмацаванне культурных сувязяў паміж Рэспублікай Беларусь і Дэмакратычнай рэспублікай Конга» і «За высокі мастацкі ўзровень выканання песні на беларускай мове». «Касіў Ясь канюшыну» прагучала ў выкананні вакальнай групы слухачоў факультэта па падрыхтоўцы замежных вайскоўцаў Ваеннай акадэміі Беларусі.

Невыпадкова, у адпаведнасці з рашэннем журы, пераходны прыз Міністэрства абароны Беларусі атрымала галоўная кузня ваенных кадраў краіны — Ваенная акадэмія. Традыцыйна быў уручаны прыз глядацкіх сімпатый. На гэты раз гледачоў пакарыла навучэнка мінскай гімназіі № 16 Ганна Аляксандрава, якая выканала песню «Бярозанька». Ганна — лаўрэат шматлікіх конкурсаў, але ў фестывалі армейскай песні ўдзельнічае ўпершыню. Як прызналася дзяўчынка, такім поспехам абавязана сваёй кіраўніцы Святлане Яфімчык.

Як паказвае гісторыя конкурсу, песні беларускай артысткі — бяспройгрышны варыянт. Некалькі гадоў таму яе вучань Канстанцін Лакуцін станавіўся ўладальнікам Гран-пры фестывалю. Сёлета, акрамя Ганны Аляксандравай, за выкананне песні «Хачу служыць» яе навучэнец Андрэй Петрулевіч стаў лаўрэатам спецыяльнай прэміі журы «За прафесіяналізм і арыгінальнасць пастаноўкі канцэртнага нумара».

— У мяне вельмі шмат песень пра Беларусь, — расказала **мастацкі кіраўнік студыі «Сям'я» Святлана ЯФІМЧЫК.** — У тым ліку і на ваенна-патрыятычную тэму. Так склалася, што яна мне вельмі блізкая, бо, у першую чаргу, тычыцца маёй сям'і. Мой дзед прайшоў усю вайну. На шчасце, без ніводнага ранення, хаця быў мінамётчыкам. Таму пра вайну я ведаю не па чутках, аб чым шораз расказваю ў сваёй творчасці.

Паслухаць тую ж «Бярозаньку», а таксама пазнаёміцца з лаўрэатамі конкурсу з'явіцца магчымасць і ва ўсіх ахвотных. Тэлевізійную версію гала-канцэрта фестывалю гледачы змогуць убачыць у эфіры тэлеканала «Беларусь-1». Напярэдадні Дня Перамогі песні патрыётаў стануць добрым падарункам для ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны.

Вераніка КАНЮТА.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ

■

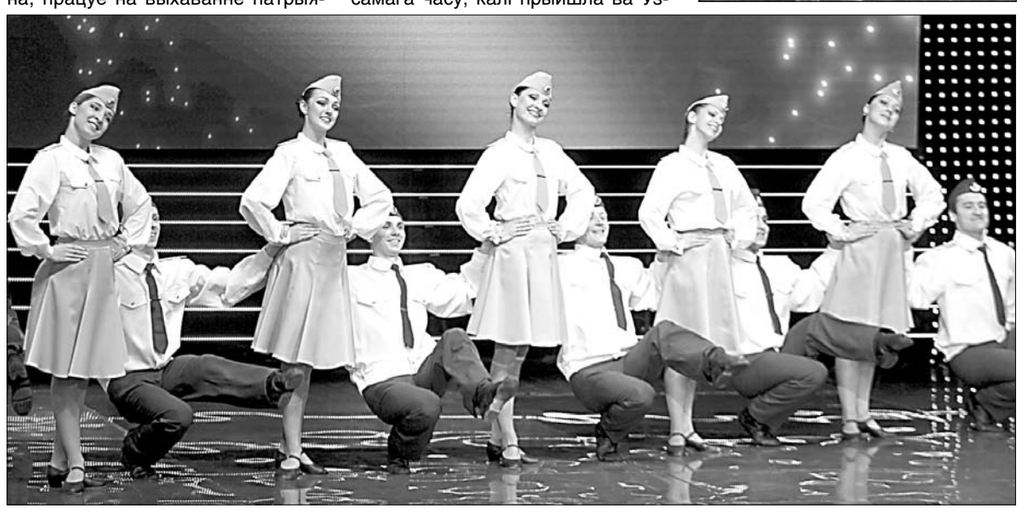

■ Нявыдуманая гісторыя

ЗВЫЧАЙНАЯ СПРАВА САПЁРА-РАЗВЕДЧЫКА

Першы год у Ленінградскім вучылішчы для беларускага падлетка са слуцкай вёскі Арсенія Люцко праляцеў непрыкметна. Здаўшы іспыты за першы курс, планаваў паехаць летам дадому. Нават узяў чыгуначны білет на 24 чэрвеня! Пасля апошняга экзамену група навучэнцаў адправілася ў экскурсію па горадзе рэвалюцыі. Але ў Летнім садзе ўбачылі вялікі натоўп каля рэпрадуктараў. Раптам з «талеркі» пачулася трывожная мелодыя, і народны камісар замежных спраў СССР В.М. Молатаў аб'явіў: «Сёння ў чатыры гадзіны раніцы фашысцкая Германія вераломна напала на Савецкі Саюз»...

Хлопцы ад нечаканасці разгубіліся, але нехта сказаў: «Хадзем у ваенкамат. Трэба паспець на фронт!..» На фронт шчуплага хлапчука Арсенія адразу не ўзялі: было яму ўсяго 16 гадоў. Тады Люцко звярнуўся на хімзавод, прыбавіў сабе гады, і яго залічылі ў народнае апалчэнне. Разам з ім у атрады апалчэння ўступілі землякі — беларускія падлеткі, якія вучыліся ў Ленінградзе. Яны атрымалі ў ваенкамаце вінтоўкі Мосіна і адправіліся на перадавую тушыць пажары ад бамбёжак, гасіць запальныя бомбы, засыпалі іх пяском, выкідвалі ў бочку з вадой. Дарэчы, за гады блакады ў горадзе на Няве загінула каля 12 тысяч беларускіх падлеткаў. І толькі ў наш час яны перазахаваны на Піскароўскіх могілках, і там ім узведзены помнік.

...Пачалася гераічная абарона горада. Немцы абстрэльвалі горад з буйнакалібернай цяжкай артылерыі, танкавыя атакі ішлі адна за адной, а горад стаяў, як скала.

Арсеній Люцко ўзгадваў адзін эпізод блакады, якому ён быў сведкам. Грузавая машына везла хлеб у магазін, але ў яе трапіў снарад. Аўтамабіль быў разбіты, а буханкі хлеба рассыпаліся — умовы вельмі спрыяльныя для крадзяжу. Але галодныя блакаднікі сабралі хлеб і выставілі ахову.

Падраздзяленне, у якое быў залічаны Люцко, паслалі на так званую лінію Манергейма для рэканструкцыі абаронных умацаванняў. Байцы здымалі бранявыя каўпакі, умацоўвалі амбразуры, узводзілі драцяныя агароджы. Блакаднікі харчаваліся вельмі дрэнна — 200 грамаў хлеба на дзень.

У адзін з баёў каля пасёлка Пушкіна Арсенія параніла ў жывот і нагу. Лячыўся ён у сваім інтэрнаце. Раненне абцяжарыла дыстрафія: юны салдат меў вагу 47 кілаграмаў. Па дарозе жыцця праз Ладагу ў пачатку 1942 года параненага эвакуіравалі на Вялікую зямлю, залічылі ў ваенна-інжынернае вучылішча малодшага камандзірскага саставу.

У першай палове 1943 года сяржант Арсеній Люцко прыбыў у 27-ы асобны інжынерна-сапёрны батальён на Паўднёвы фронт. Потым была сфарміравана асобная 12-я штурмавая інжынерна-сапёрная брыгада. Яна была рэзервам Стаўкі галоўнага камандавання. Малады сяржант стаў камандзірам аддзялення ў 56-м батальёне. Ягоным узводным аказаўся былы слухач курсаў удасканальвання каманднага саставу інжынерных войскаў у Ленінградзе Мікалай Фамін. Ён стаў для Люцко настаўнікам у сапёрнай справе. Яны разведвалі і расчышчалі шлях да ўдарных сіл, для атакуючых. Фашысты баяліся сапёраў-штурмавікоў. Многія кіламетры па мінных палях, па-пластунску, адолеў Арсеній Люцко, часта пад ураганным абстрэлам ворага. Украіна, Малдова, Румынія, Балгарыя, Венгрыя, Аўстрыя — вехі ваеннага шляху ветэрана.

Цяжкія баі ішлі пры вызваленні Мелітопаля. Толькі за адзін дзень сапёры-штурмавікі знішчылі 12 танкаў, 6 з іх — «тыгры», і бронетранспарцёр. Падчас баёў за горад яны ўстанавілі 2500 мін, абясшкодзілі каля 7000 варожых выбуховых прылад. Сапёрна-штурмавой брыгадзе было прысвоена ганаровае званне «Мелітопальская». Больш як 150 салдат і афіцэраў брыгады ўзнагародзілі ардэнамі і медалямі. Люцко атрымаў падзяку Вярхоўнага Галоўнакамандуючага.

Сёння цесную сувязь Арсеній Васільевіч трымае з 12 музеямі Беларусі, Расіі, Украіны, Балгарыі, Югаславіі і іншых краін. Інфармацыя пра яго ўключана ў экспазіцыі гэтых музеяў.

Вольга ФЯДЗЯШЫНА, *г. Слуцк*

■

УНП 806000258

ГОДОВОЙ БАЛАНС
общества с ограниченной ответственностью «Альфа-Брокер» за 2013 год

220113, г. Минск, ул. Мележа, д. 1, тел. 266-24-17

млн руб.

АКТИВ	Код строки	На 31 декабря 2013 г.	На 31 декабря 2012 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	47	26
Нематериальные активы	120		
Итого по разделу I	190	**47**	**26**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	43	37
в т.ч. Материалы	211	43	37
Расходы будущих периодов	230	5	5
Краткосрочная дебиторская задолжность	250	49	53
Денежные средства и их эквиваленты	270	5	20
Итого по разделу II	**290**	**102**	**115**
БАЛАНС	**300**	**149**	**141**
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**Код строки**	**На 31 декабря 2013 г.**	**На 31 декабря 2012 г.**
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный фонд	410	3	3
Добавочный капитал	450	25	25
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	67	26
Итого по разделу III	490	**95**	**54**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Итого по разделу IV	590	-	-
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	54	87
в т.ч.			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	5	3
по налогам и сборам	633	22	27
по социальному страхованию и обеспечению	634	4	3
по оплате труда	635	7	12
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	4	
прочим кредиторам	638	12	42
Итого по разделу V	690	**54**	**87**
БАЛАНС	700	**149**	**141**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
общества с ограниченной ответственностью «Альфа-Брокер» за 2013 год

Наименование показателей	Код строки	За 2013 год	За 2012 год
1	2	3	4
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	1580	1250
Валовая прибыль	030	1580	1250
Управленческие расходы	040	(1162)	(835)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	418	415
Прочие доходы по текущей деятельности	070	9	1
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(98)	(46)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (±060+070-080)	090	329	370
Доходы по инвестиционной деятельности	100		3
в т.ч. проценты к получению	103		3
Доходы по финансовой деятельности	120	11	21
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	11	21
Расходы по финансовой деятельности	130	(11)	(21)
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(11)	(21)
прочие расходы по финансовой деятельности	133		
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130±140)	150		3
Прибыль (убыток) до налогообложения (±090±150)	160	329	373
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(80)	(88)
Выплата дивидендов учредителям за 1–3 кв. 2013 г.	201	(182)	(259)
Чистая прибыль (убыток) (±160-170±180±190-200-201)	210	67	26
Совокупная прибыль (убыток) (±210±220±230)	240	67	26

В 2013 году компания сотрудничала с аудитором индивидуальным предпринимателем Исакович Ириной Семеновной. Юридический адрес: 220117, г. Минск, пр. Любимова, д. 33, кв. 148, УНП 190524134 от 18.03.2004 г. Свидетельство о государственной регистрации от 18.03.2004 г. № 190524134 выдано Минским горисполкомом.

Аудиторское заключение: бухгалтерская (финансовая) отчетность ООО «Альфа-Брокер», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ООО «Альфа-Брокер» на 1 января 2014 года и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2013 год, при этом совершенные ООО «Альфа-Брокер» финансовые (хозяйственные) операции соответствуют законодательству.

IdeaBank
Отличная идея!

Наименование банка: ЗАО «Идея Банк»
www.ideabank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	на 1 апреля 2014	на 1 апреля 2013
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101		206 592,9	108 257,1
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		106 993,6	132 455,7
5	Средства в банках	1104		376 222,0	336 376,6
6	Ценные бумаги	1105		54 125,9	24 627,4
7	Кредиты клиентам	1106		1 626 104,1	1 240 857,4
8	Производные финансовые активы	1107		23,5	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		16,0	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		86 063,4	42 589,7
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110			121,8
12	Прочие активы	1111		126 486,5	43 956,8
13	ИТОГО активы	11		2 582 627,9	1 929 242,5
14	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
15	Средства Национального банка	1201		-	-
16	Средства банков	1202		141 837,6	143 802,6
17	Средства клиентов	1203		2 008 839,4	1 463 769,3
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		1 042,8	83 374,6
19	Производные финансовые обязательства	1205			4 118,1
20	Прочие обязательства	1206		16 985,5	16 851,6
21	ВСЕГО обязательства	120		2 168 705,3	1 711 916,2
22	**КАПИТАЛ**				
23	Уставный фонд	1211		148 115,4	55 322,6
24	Эмиссионный доход	1212		-	-
25	Резервный фонд	1213		28 392,3	21 392,3
26	Фонд переоценки статей баланса	1214		19 718,3	16 182,8
27	Накопленная прибыль	1215		217 696,6	124 428,6
28	ВСЕГО капитал	121		413 922,6	217 326,3
29	ИТОГО обязательства и капитал	12		2 582 627,9	1 929 242,5

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	на 1 апреля 2014	на 1 апреля 2013
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		260 391,1	126 801,4
2	Процентные расходы	2012		182 850,1	132 789,0
3	Чистые процентные доходы	201		77 541,0	(5 987,6)
4	Комиссионные доходы	2021		67 970,5	131 669,3
5	Комиссионные расходы	2022		23 105,7	8 634,3
6	Чистые комиссионные доходы	202		44 864,8	123 035,0
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		-	(96,0)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		12 973,1	11 986,3
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		23,5	(4 126,8)
11	Чистые отчисления в резервы	207		69 822,7	19 724,4
12	Прочие доходы	208		22 121,6	5 116,8
13	Операционные расходы	209		78 856,1	52 766,9
14	Прочие расходы	210		4 187,5	3 693,4
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		4 657,7	53 743,0
16	Налог на прибыль	212		2 427,5	6 228,6
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		2 230,2	47 514,4

Председатель Правления Т.М.Медведева

Главный бухгалтер Е.М.Папушева

Закрытое акционерное общество «Идея Банк» (ЗАО «Идея Банк»).
Свидетельство о регистрации от 24 апреля 2004 года.
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 25 от 03.06.2013 года. УНП 807000122

Страховая организация

ЗАО «СК «ЭРГО»

Учетный номер плательщика: 100367422
Единица измерения: тыс. руб.
Адрес: г. Минск, ул. Пионерская, 2а

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	На 1 января 2014 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	5 273 609	4 506 738
Нематериальные активы	120	18 807	16 306
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
в том числе: инвестиционная недвижимость	131	-	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	22 774 520	1 246 066
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	1 915 157	42 009
Отложенные налоговые активы	170	644 659	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**30 626 752**	**5 811 119**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	175 733	117 131
в том числе: материалы	211	175 733	117 131
незавершенное производство	212	-	-
прочие запасы	213	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	215	-	-
Расходы будущих периодов	220	33 503	38 110
Залог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	230	3 911 469	85 134
Доля перестраховщиков в страховых резервах	240	5 770 414	3 114 855
в том числе: резерв незаработанной премии	241	3 799 232	1 618 237
резервы убытков	242	1 971 182	1 496 618
другие технические резервы	243	-	-
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	23 722 551	2 668 256
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	35 631 692	29 451 414
Прочие краткосрочные активы	280	-	-
ИТОГО по разделу II	**290**	**69 245 362**	**35 474 900**
БАЛАНС	**300**	**99 872 114**	**41 286 019**

Собственный капитал и обязательства	Код строки	на 1 января 2014 года	на 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	4 708 250	4 708 250
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	8 607 327	6 838 799
в том числе резервный фонд заработной платы	441	68 896	24 901
Добавочный капитал	450	4 618 978	3 859 586
в том числе прирост (переоценка) стоимости объектов недвижимости, приобретенных за счет страховых резервов	451	-	-
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	5 565 218	2 430 139
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**23 499 773**	**17 836 774**
IV. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ И ФОНДЫ			
Резервы по видам страхования, относящимся к страхованию жизни	500	-	-
Резерв незаработанной премии	501	30 386 154	11 244 882
Резервы убытков	502	13 424 975	8 380 613
Другие технические резервы	503	-	-
Иные страховые резервы	504	-	-
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	505	749 542	518 505
Гарантийные фонды	506	-	-
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	507	-	-
ИТОГО по разделу IV	**509**	**44 560 671**	**20 144 000**
V. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	17 004 000	1 133 093
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	372 123	-
ИТОГО по разделу V	**590**	**17 376 123**	**1 133 093**
VI. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	1 308 000	-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	12 047 338	852 005
в том числе: страхователям	631	-	-
страховым агентам и брокерам	632	3 633 316	66 654
прочим кредиторам по операциям страхования, сострахования	633	2 375	7 816
по операциям перестрахования	634	3 577 616	417 021
депо премий по рискам, переданным в перестрахование	635	-	-
поставщикам и подрядчикам	636	3 130 672	452
по авансам полученным	637	-	101
по налогам и сборам	638	1 067 781	-
по социальному страхованию и обеспечению	639	111 053	82 274
по оплате труда	640	410 226	246 221
по лизинговым платежам	641	-	-
собственнику имущества (учредителям, участникам)	642	25 006	22 535
прочим кредиторам	643	89 293	8 931
Обязательства, предназначенные для реализации	650	-	-
Доходы будущих периодов	660	1 080 209	1 320 147
Резервы предстоящих платежей	670	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	680	-	-
ИТОГО по разделу VI	**690**	**14 435 547**	**2 172 152**
БАЛАНС	**700**	**99 872 114**	**41 286 019**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь—декабрь 2013 года	За январь—декабрь 2012 года
1	2	3	4
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто	010	-	-
Страховые выплаты	020	-	-
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (+ или -)	030	-	-
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040	-	-
Расходы на ведение дела	050	-	-
Доходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055	-	-
Расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	056	-	-
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 010 - 020 + 030 - 040 - 050 + 055 - 056)	060	-	-
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто — всего	070	80 391 291	41 524 000
в том числе: по прямому страхованию и сострахованию	071	52 985 956	29 256 357
по рискам, принятым в перестрахование	072	27 405 335	12 267 643
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073	10 245 069	6 444 605
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070 - 073)	074	70 146 222	35 079 395
Изменение резерва незаработанной премии, брутто	080	(19 141 272)	(3 531 181)
Изменение доли перестраховщиков в резерве незаработанной премии	081	2 180 995	14 896
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (итог строк 080 и 081)	082	(16 960 277)	(3 516 285)
Заработанные премии, нетто (итог строк 074 и 082)	085	53 185 945	31 563 110
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090	35 373 449	26 311 315
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091	5 162 676	5 900 330
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090 - 091)	092	30 210 773	20 410 985
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095	(5 044 362)	(2 469 976)
Изменение доли перестраховщиков в резервах убытков (страховых выплат)	096	474 564	189 051
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с учетом перестрахования, нетто (итог строк 095 и 096)	097	(4 569 798)	(2 280 925)
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085 - 092 + 097)	100	18 405 374	8 871 200
Изменение других технических резервов	110	-	-
Изменение иных страховых резервов	120	-	-
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	375 670	292 564
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	140	-	-
Расходы на ведение дела, всего	150	23 843 726	12 830 998
в том числе: комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, принятым в перестрахование	151	3 975 127	1 562 921
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование	155	1 407 028	891 589
Доходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160	4 585 807	2 524 717
Расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	165	164 083	11 378
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки 100 + 110 + 120 - 130 - 140 - 150 + 155 + 160 - 165)	170	14 730	(847 434)
Доходы по инвестиционной деятельности	180	2 092 475	2 057 242
в том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181	136 565	213 788
доходы от участия в уставном капитале других организаций	182	-	-
проценты к получению	183	1 926 615	1 812 614
прочие доходы по инвестиционной деятельности	184	29 295	30 840
Расходы по инвестиционной деятельности	190	232 274	154 272
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191	196 131	124 120
прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	36 143	30 152
Доходы по финансовой деятельности	200	8 217 804	3 427 873
в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	201	8 205 867	3 422 156
прочие доходы по финансовой деятельности	202	11 937	5 717
Расходы по финансовой деятельности	210	4 199 697	2 820 194
в том числе: проценты к уплате	211	-	-
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	212	4 128 010	2 769 536
прочие расходы по финансовой деятельности	213	71 687	50 658
Иные доходы	220	20	5 504
Иные расходы	225	634 116	381 173
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (строки 180 - 190 + 200 - 210 + 220 - 225)	230	5 244 212	2 134 980
Прибыль (убыток) отчетного периода (строки +- 060 +- 170 +- 230)	240	5 258 942	1 287 546
Налог на прибыль	250	1 748 606	312 051
Изменение отложенных налоговых активов	260	644 656	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	270	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	280	-	22 659
Отчисления во внебюджетный централизованный инвестиционный фонд в соответствии с указом Президента РБ от 07.08.2012 № 357	281	-	-
Чистая прибыль (убыток) (строки +- 240 - 250 +- 260 +- 270 - 280 - 281)	290	4 154 992	952 836
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	300	759 392	1 408 176
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	310	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (строки +- 290 +- 300 +- 310)	320	4 914 384	2 361 012
Базовая прибыль (убыток) на акцию	330	220	48
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	340	-	-

Руководитель А.Г. Дементьев **Главный бухгалтер** Т.Р. Криводубская

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ПО БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ ЗАКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ «ЭРГО»
За период с 1 января 2013 г. по 31 декабря 2013 г.

Аудиторская организация:
ООО «КПМГ»;
Местонахождение: г. Минск, ул. Димитрова, д. 5, помещение 9;
УНН: 191434140, свидетельство о государственной регистрации выдано Минским горисполкомом на основании решения от 10.02.2011.

Аудиторское мнение
По нашему мнению, бухгалтерская (финансовая) отчетность достоверно отражает во всех существенных отношениях финансовое положение ЗАО «СК «ЭРГО» на 31 декабря 2013 года, результаты его финансово-хозяйственной деятельности и движение денежных средств за 2013 в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь, касающимися подготовки бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Пояснящий параграф
Не делая оговорок, мы обращаем внимание не факт, указанный в шестом абзаце на второй странице пояснительной записки. В соответствии с требованиями законодательства, с 1 января 2013 года Предприятие изменило подход к признанию выручки от страховых взносов и отражает данную выручку по методу начисления. До этой даты применялся кассовый метод.

ЗАО «ИнтерПэйБанк»

www.ipaybank.by

ул. Некрасова, 114, г. Минск, 220068, Республика Беларусь
Телефон: +375 17 287 83 21

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2013 год	2012 год
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101	1	20 002,7	13 570,1
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		10,4	10,9
4	Средства в Национальном банке	1103	3	1 148,3	19 118,0
5	Средства в банках	1104	4	31 725,9	68 054,3
6	Ценные бумаги	1105	5	175 170,6	159 166,5
7	Кредиты клиентам	1106	6	48 252,8	42 989,7
8	Производные финансовые активы	1107		-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	7	23 333,8	22 221,7
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		189,3	-
12	Прочие активы	1111	8	3 899,3	5 012,2
13	ИТОГО активы	11		303 733,1	330 143,4
14	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
15	Средства Национального банка	1201		-	-
16	Средства банков	1202	9	51 030,2	76 408,5
17	Средства клиентов	1203	10	38 766,7	53 770,2
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	11		479,1
19	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
20	Прочие обязательства	1206	12	3 886,3	3 417,4
21	ВСЕГО обязательства	120		93 683,2	134 075,2
22	**КАПИТАЛ**				
23	Уставный фонд	1211	13	150 394,0	150 394,0
24	Эмиссионный доход	1212	14	1,2	1,2
25	Резервный фонд	1213	15	8 240,8	7 531,7
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	16	16 381,8	14 360,2
27	Накопленная прибыль	1215	17	35 032,1	23 781,1
28	ВСЕГО капитал	121		210 049,9	196 068,2
29	ИТОГО обязательства и капитал	12		303 733,1	330 143,4

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2013 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2013 год	2012 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		20 266,8	34 162,6
2	Процентные расходы	2012		7 161,5	15 432,8
3	Чистые процентные доходы	201	18	13 105,3	18 729,8
4	Комиссионные доходы	2021		24 585,6	11 650,8
5	Комиссионные расходы	2022		2 211,3	1 565,5
6	Чистые комиссионные доходы	202	19	22 374,3	10 085,3
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	20		0,1
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	21	(22,2)	(1888,2)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	22	27 386,3	12 228,6
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	23	(5,4)	(74,4)
11	Чистые отчисления в резервы	207	24	4882,3	(12452,3)
12	Прочие доходы	208	25	6 609,2	6 982,2
13	Операционные расходы	209	26	47 524,0	39 873,5
14	Прочие расходы	210	27	3 453,1	3 231,3
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		13 588,1	15 410,9
16	Налог на прибыль	212		2 298,7	1 229,3
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		11 289,4	14 181,6
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22	28	131 702	165 443
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		-	-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2013 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Уставный фонд	Эмиссионный доход	Резервный фонд	Накопленная прибыль (убыток)	Фонд переоценки статей баланса	Всего капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Раздел I. За год, предшествующий отчетному								
1	Остаток на 1 января 2012 г.	3011	150 394,0	1,2	7 531,7	9 599,5	14 497,8	182 024,2
2	Изменения статей капитала	3012	-	-	-	14 181,6	(137,6)	14 044,0
2.1.	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	14 181,6	(137,6)	14 044,0
2.2.	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	-	-	x	-
2.3.	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	-	-	x	-
2.4.	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	-	-	x	-
2.5.	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-
2.6.	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
2.7.	перераспределение между статьями капитала	30125	-	-	-	-	-	-
2.8.	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-
3	Остаток на 1 января 2013 г.	3013	150 394,0	1,2	7 531,7	23 781,1	14 360,2	196 068,2
Раздел II. За отчетный год								
4	Остаток на 1 января 2013 г.	3011	150 394,0	1,2	7 531,7	23 781,1	14 360,2	196 068,2
5	Изменения статей капитала	3012	-	-	709,1	11 251,0	2 021,6	13 981,7
5.1.	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	11 289,4	2 692,3	13 981,7
5.2.	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	709,1	(709,1)	x	-
5.3.	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	-	-	x	-
5.4.	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	-	-	x	-
5.5.	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-
5.6.	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
5.7.	перераспределение между статьями капитала	30125	-	-	-	670,7	(670,7)	-
5.8.	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-
6	Остаток на 1 января 2014 г.	3013	150 394,0	1,2	8 240,8	35 032,1	16 381,8	210 049,9

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2013 год

(в миллионах белорусских рублей)

Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2013 год	2012 год
2	3	4	5	6
Прибыль (убыток)	301211		11 289,4	14 181,6
Прочие компоненты совокупного дохода за отчетный период	301212		2692,3	(137,6)
в том числе: переоценка основных средств	3012121		2692,3	(145,9)
переоценка незавершенного строительства и неустановленного оборудования	3012122		-	8,3
переоценка ценных бумаг	3012123		-	-
переоценка инструментов хеджирования	3012124		-	-
переоценка прочих статей баланса	3012125		-	-
Итого совокупный доход за отчетный период			13 981,7	14 044,0

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2013 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2013 год	2012 год
1	2	3	4	5	6
1	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
2	Полученные процентные доходы	70100		12334,9	36580,7
3	Уплаченные процентные расходы	70101		(7259,2)	(15445,3)
4	Полученные комиссионные доходы	70102		24683	11529,4
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103		(2068,9)	(1464,3)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104		-	0,1
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105		(22,2)	268,7
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106		8961,8	(5286,1)
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107		(5,3)	(74,4)
10	Прочие полученные доходы	70108		6126,0	2909,3
11	Прочие уплаченные расходы	70109		(45959,6)	(33966,3)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110		(1544,9)	(603,1)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах – итого	701		(4754,4)	(5551,3)
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200		203,2	(78,0)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201		41901,7	19068,9
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202		10848,2	4908,6
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203		(10113,1)	36161,5
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204		-	-
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в проч

Ігуменскі тракт
№ 14 (72)

■ Родныя тапонімы

АНІСІМАВІЧЫ І ДЗЕРАЎНАЯ

Нам даслаў ліст чытач Аляксей Шчарбацэвіч з вёскі Пагонка Баранавіцкага раёна. Ён просіць патлумачыць назву яго роднай вёскі Анісімавічы (калісьці Каўпеніцкага сельсавета, цяпер гэта вуліца Анісімаўская ў Баранавічах), а таксама вёскі Дзераўная (Слонімскі раён Гродзенскай вобласці), у якой ён шмат гадоў настаўнічаў.

Адказвае старшыня Нацыянальнай тапанімічнай камісіі Акадэміі навук Беларусі Ігар КАПЫЛОЎ:

— Вёска Анісімавічы ўпамінаецца ў пісьмовых крыніцах у канцы XIX стагоддзя: у 1880 годзе ў ёй налічвалася 200 жыхароў. Праз 17 гадоў, пасля чарговага перапісу 1897 года захаваліся запісы, паводле якіх у вёсцы зафіксавана 39 двароў і 449 жыхароў. На той час вёска адносілася да Расійскай імперыі: яна належала да Навамышскай воласці Навагрудскага павета Мінскай губерні. Пазней, калі ў выніку Рыжскага дагавора да Польшчы адышла 4,5-мільённая Заходняя Беларусь, Анісімавічы аказаліся ў складзе Польшчы. Паводле тагачаснага адміністрацыйна-тэрытарыяльнага падзелу яна адносілася да Навамышскай гміны Баранавіцкага павета Навагрудскага ваяводства.

У аснове назвы ляжыць асабовае хрысціянскае імя Анісім (царкоўнае, з грэчаскай мовы «карысны»). На тэрыторыі Беларусі аднайменная вёска сустракаецца на тэрыторыі Браслаўскага раёна Віцебскай вобласці. Назва ўтварылася праз стадыю родавага празвання: Анісім — Анісімаў — Анісімавічы. Мяркуючы па структуры назвы — па тым, што яна заканчваецца на — ічы, можна дапусціць што паселішча ўтварылася намнога раней, чым яно ўпамінаецца ў дакументах. У старажытнасці, у перыяд абшчыннага землеўладання, мадэль на — ічы была адной з самых прадуктыўных пры ўтварэнні назваў населеных пунктаў. Гэтая мадэль, як правіла, выкарыстоўвалася для абазначэння калектыву нашчадкаў пэўнай асобы. Такім чынам, можна меркаваць, што вёску заснаваў калектыў аднаго роду, які паходзіць ад чалавека з імем Анісім.

Вёска Дзераўная адносіцца да ліку старажытных беларускіх паселішчаў: яна ўпершыню згадваецца ў пісьмовых крыніцах з 1499 года (па іншых звестках — з 1505 года). У розныя гістарычныя перыяды вёска мела розныя варыянты назвы: Дзераўно, Дзяроўна, Дэрэўна. «Слоўнік геаграфічны Каралеўства Польскага і іншых краёў славянскіх» змяшчае даволі скупыя звесткі пра гэта паселішча. Адзначаецца, што гэта спадчыннае ўладанне Бжазоўскіх; зямельны абшар, які належаў да вёскі, налічваў 1924 моргі (памер морга — ад 0,56 да 0,71 га). У гэтай пісьмовай крыніцы таксама пазначылі, што ў вёсцы добрая глеба, вялікія лугі, але занядбаная гаспадарка.

Паходжанне назвы даследчыкі тлумачаць тым, што так у старажытнасці называлася месца, дзе выкарчавалі дрэвы. Магчыма, што назва паселішча адлюстроўвае ў сваёй аснове адзін з этапаў падсечна-агнявога земляробства. Натуральны прырост насельніцтва ў далёкім мінулым вымагаў пастаяннага пашырэння сельскагаспадарчых угоддзяў за кошт асваення земляў, занятых лесам. Пры адсутнасці дасканаленай культуры земляробства распрацоўка новых участкаў праводзілася паэтапна: заімка месца, высечка і карабленне лесу, карчаванне пнёў, спальванне дрэў, хмызнякоў, разворванне ачышчанай дзялянкі і падрыхтоўка для сяўбы. Расчышчаныя лясныя дзялянкі звычайна пераймалі назву пэўнага этапу землераспрацоўкі. У старажытных запісах даволі часта згадваюцца назвы ніў, палёў, урочышчаў, земляў, спосабы іх распрацоўкі. Пазней назва зямельнага ўчастка перайшла і на назву паселішча.

Вёскі з назвай Дзераўная (варыянт Дзераўно) сустракаюцца і на іншых тэрыторыях Беларусі: у Баранавіцкім, Драгічынскім, Столінскім раёнах Брэсцкай вобласці, Лагойскім і Стаўбцоўскім раёнах Мінскай вобласці. ■

■ Прэм'ера рубрыкі

БЛАКІТНАВОКАЯ

Шаноўныя чытачы! Хочам парадаваць вас новай рубрыкай, якая будзе мець назву «Блакітнавокая». Усім вядома, што Беларусь — край блакітных азёр. Калі паглядзець на карту нашай краіны, то яна спрэс усеяна блакітнымі плямкамі — адзнакамі вялікай вады на прасторах зялёнай краіны. Азёры — гэта яшчэ адзін нацыянальны брэнд, адметнасць краявіду і наш прыродны скарб. Між іншым, некаторыя эксперты прагназуюць, што праз колькі дзесяцігоддзяў Беларусь будзе надзвычай багатай, бо мае вялікі запас пітной вады. А без яе, у адрозненне ад нафты і іншых карысных выкапняў, абысціся немагчыма.

Да таго ж набліжаецца лета — час адпачынкаў, выездаў на прыроду. Некаторыя з вас, магчыма, ламаюць галаву над тым, дзе ўзяць грошы на вандроўку да мора ці акіяна. Аднак альтэрнатыва ёсць заўсёды. Упэўнена, мала хто з вас бачыў хаця б палову маляўнічых беларускіх азёр, а наведванне іх абыдзецца нашмат танней (часам і зусім бясплатна), чым вандроўка за мяжу. Таму паспрабуем дапамагчы вам зарыентавацца ў багацці беларускіх вадаёмаў, даведацца пра тое, што вы яшчэ не ведалі, ды і проста натхніцца на паўнавартасныя падарожжы гэтым летам. У якасці прыемнага дадатку чытайце таямнічыя легенды, верагодныя гісторыі ўзнікнення нашых прыгажэйшых азёр.

СЁСТРЫ З МЯДЗЕЛЬШЧЫНЫ: НАРАЧ, ГЛУБЕЛЬКА...

Возера Нарач.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

На Мядзельшчыну мы накіраваліся ў адзін з тых вясновых дзён, калі сонца толькі-толькі з'явілася, але ўжо пачало грэць. І хоць у спіну дзьмуў сцюдзёны вецер, вочы жмурыліся ад ласкавага свету і шчокі пунсавелі ад цеплыні. Таму так хацелася скінуць зімовую зябкасць і хутчэй дакрануцца да сапраўднай вясны. І гэта ў нас атрымалася: калі ўбачылі, як першыя смелыя прамені адлюстроўваюцца ў празрыстай вадзе, быццам самі прачнуліся ад спячкі і ўзялі ў прыроды тое, што яна не супраць аддаць, — яе абуджэнне і аднаўленне.

ТАМ, ДЗЕ НЕБА СУСТРЭЛАСЯ З ВАДОЙ

Возера Нарач — найвялікшае ў Беларусі. Я не раз наведвала яго ў летнюю пару, ратавалася ў празрыстых хвалях ад спёкі. Дарэчы, калі хтосьці сумняваецца ў чысціні нарачанскай вады, падстаў для гэтага няма — ніякіх праблем ніколі не ўзнікала. Многім прыйдзецца даспадобы паступовасць павелічэння глыбіні ў гэтым возеры: ты можаш павольна ісці ў вадзе, любавацца краявідам, і толькі праз пэўны час дна пад нагамі не стане.

Вада ў Нарачы надзвычай празрыстая — дно відаць на глыбіні 5–7 метраў, зімой — нават 10 метраў. Плывеш і бачыш шматлікіх рыбак, якія маленькімі чародкамі сноўдаюць над пясчаным дном. Трапляюцца рыбкі асаблівай афарбоўкі, напрыклад, палаасатыя. Увогуле ж у Нарачы водзіцца 25 відаў рыбы, 10 відаў амфібій, 5 відаў рэптылій.

Аднак не менш прыгожая Нарач і тады, калі ты не можаш у ёй купацца. Шматлікія экскурсіі па мядзельскім краі, нават у халоднае надвор'е, прадугледжваюць наведванне гэтага цуда. Бо дзе ж яшчэ ў нас можна ўбачыць, як паверхня вады злучаецца з небам?.. Беларускія аблокі і колер нябеснай прасторы іншыя, чым у замор'і, таму і пейзаж іншы — спакойны, прывабны. Восенню неба і вада набываюць асаблівае стальное адценне, а рэдкія сонечныя прамені нагадваюць застылыя маланкі.

Надзвычай удала зусім побач з возерам, праз дарогу, усталяваны абеліск «Партызанам і партызанкам зямлі Нарачанскай». Яго адметнасць у тым, што да помніка, які стаіць на вышыні, вядзе вялізная мураваная лесвіца (амаль што як Пацёмкінская ў Адэсе). Адолеўшы яе, ты апынаешся на выдатнай глядзельнай пляцоўцы, з якой так прыемна любавацца далягляд возера.

Да Нарачы турыстычная сцяжына ўжо наезджана, пэўна, надзвычай добра. Аднак гэты вадаём — толькі адна перлінка мясцовага азёрнага краю. Побач, на мядзельскай зямлі, шмат іншых прывабных вадаёмаў.

ПАСЯРОД ТАЯМНІЧАГА ЛЕСУ

«Блакітныя азёры» — яшчэ адно па-сапраўднаму жаданае месца для вандроўнікаў, улюбёных у беларускую прыроду. Глубля, Глубелька — гэта два розныя возеры адной воднай сістэмы. Пра іх я чула шмат захопленых водгукаў. Яны знаходзяцца ў лесе, сярод высокіх, густа заросłых соснамі і елкамі ўзгоркаў. У нізіне ўецца, віруе, як сапраўдная горная рэчка, Страча. А падняўшыся праз колькі соцень метраў на ўзгорак, з вышыні бачыш: вось яна, вялізная блакітная Глубля (займае, дарэчы, 50 гектараў). У ёй маюцца багатыя залежы мінеральных рэчываў, таўшчыня якіх складае 2,5 метра. У самім возеры глыбіня часам дасягае 27 метраў — таму і займела яно такую назву. Вада тут празрыстая, але халодная. Часам сустракаюцца рэліктавыя расліны — вадзяная сасонка і меч-трава.

Калі паглядзець на ўсход ад Глублі, у маляўнічым лясным пейзажы, быццам пэндзлем таленавітага мастака, прамалявана возера Глубелька — з цёмнай вадой і, як здаецца, невялікім караблікам, які плыве па ёй. Насамрэч «караблік» — гэта маленькі востраў з соснамі, якія нахіліліся да вады. Абодва возеры злучаны пратокай, ля яе берагоў б'юць халодныя крыніцы. Калі падымаешся на адзін з узгоркаў, з'яўляецца адчуванне, што трапіў у горы. Бо пейзаж навокал сапраўды велічны, з-за магутных хвой.

На захад ад Глублі, пасярод цёмнага лесу, прытаілася Мёртвае, або Глухое, возера. На дне яго ляжаць безжыццёвыя галіны, часам цэлыя ствалы дрэў. Назва возера гаворыць сама за сябе: яно заўсёды маўклівае і нерухомае. У ім усё: і нізкія берагі, і адсутнасць раслін — нараджае змрочную карціну. Дзе ж, як не тут, вадзіцца ўсякай нечысці — вадзянікам, лесунам, ведзьмакам… Як толькі Мёртвае возера ахутвае змрок, сэрца пачынае трапятаць нават ад ускрыку любой начной птушкі…

ЭКЗАТЫЧНЫ САД, ЭКАЛАГІЧНЫ ШЛЯХ

Усе дзівосы мядзельскага краю за адзін дзень не агледзець. 53,8% раёна займае нацыянальны парк Нарачанскі, 8,4% з іх — азёры. Маецца асаблівы дэндрасад, што займае плошчу ў 16 гектараў. У ім створаны калекцыйны фонд раслін, якія не растуць у Беларусі ў звычайных умовах. Цяпер тут налічваецца каля 280 парод розных раслін — экзатычных дрэў і кустоў. Уся тэрыторыя дэндрасада раздзелена на некалькі батаніка-геаграфічных участкаў: Еўропа, Сібір, Далёкі Усход, Сярэдняя Азія, Крым, Каўказ, Паўночная Амерыка.

Можна завітаць сюды і каб паглядзець на вялізныя ветраэнергетычныя ўстаноўкі, што стаяць сярод палёў і відаць здалёк. Нямала тут помнікаў Першай сусветнай вайны, бо лінія фронту доўгі час стаяла ў гэтай мясцовасці. Едуць сюды таксама, каб убачыць прыгожыя, розныя па стылістыцы і часе стварэння храмы.

Ёсць магчымасць выбраць спосаб перамяшчэння — пешая вандроўка, веласіпедная ці наватконная (такую арганізуюць у вёсцы Мокрыца Занарачанскага сельсавета).

Вяртаючыся з Нарачанскага краю, у якім удалося правесці ўсяго адзін дзень, было адчуванне, што вясна наступіла не толькі па календары, але прыйшла і ў сэрца… Усяго ўбачанага не пералічыць. Да агульнага ўражання можна дадаць возера Мястра, якое размяшчаецца каля самога горада Мядзел, і вастраў Замак на ім (ісці да возера трэба па доўгай дарожцы, выкладзенай з дошак). А яшчэ Чорную Гару ля вёскі Нікольцы — старадаўняе гарадзішча амаль круглай формы — і многае іншае…

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

Мядзельскі раён.

P.S. ***Калі ў вашай мясцовасці ёсць адметнае возера, з якім звязаны цікавыя гісторыі, паведаміце нам пра яго. Наш карэспандэнт наведае некаторыя з прапанаваных вамі азёр і напіша пра іх артыкулы. Свае аповеды і, па магчымасці, фотаздымкі дасылайце на адрас: 220013, г. Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага, 10-а, з пометкай «У «Ігуменскі тракт» або на электронны адрас igumenski@mail.ru.***

ПРЫНУКА

— Што вы вочы ўтаропілі! — гаркнуў Дубатоўк. — Сталічнага чалавека не бачылі, мядзведзі, ці што? Ану, дапамажыце госцю, пакладзіце на яго блюда тое, што вам па густу.

Валасатыя зяпы заўсміхаліся, лапы пачалі рухацца. Хутка на маім блюдзе ляжаў вялізны гусь з бруснічным варэннем, індыковая ножка з яблыкамі, салёныя грыбы, дзясятак калдуноў, а з усіх бакоў толькі і чутна было:

— А вось пампушкі з часнаком… А вось, пане, кавалак шыначкі дзікага япрука, наперчаны, агнём гарыць. Памяццю маці заклінаючы — вазьміце… А вось цудоўная… А вось незвычайны…

— Як у нас па-беларуску частуюць, — рагатаў гаспадар, пабачыўшы, што я зусім разгубіўся.

Перада мною выросла гара. Я паспрабаваў пратэставаць, але выклікаў такі выбух абурэння (у аднаго з гасцей нават слёзы пацяклі, праўда, ён быў трохі нападпітку), што я здаўся.

Памятаеце гэты ўрывак з «Дзікага паляванння караля Стаха» Караткевіча? Такая сцэнка сапраўды была не рэдкасцю не толькі на шляхецкіх бяседах, але і — з папраўкай на ўзровень дабрабыту — на сялянскіх святочных застоллях. Гэты звычай — настойлівага запрашэння, упрошвання, ледзь не прымушэння госця есці і піць — называўся прынукай. Распаўсюдзіўся ён у Рэчы Паспалітай, відаць, у эпоху «сарматызму» (XVII-XVIII стагоддзі), але яшчэ і ў XIX, і нават на пачатку XX быў досыць распаўсюджаным. Прынука абавязвала абодва бакі: пакуль гаспадар не выказваў дастатковай настойлівасці (а лічылася, што трэба зладзіць сама меней тры «сеансы» ўпрошвання), госць мусіў дэманстратыўна есці ў «паўгубы», ледзь дакранацца да прысмакаў, быццам птушка Божая, усім сваім выглядам паказваючы абыякавасць і адсутнасць апетыту. Без гэтага накідвацца на пачастунак лічылася быццам бы і непрыстойным. Іншыя сляды старадаўняга звычаю відаць у традыцыі абавязковага прамаўлення тоста кожным госцем па чарзе або ў распаўсюджаных некалі «куляўках» — адмысловых пасудзінах для піцця без падставак, якія можна было выпіць толькі да дна. Вось як прынуку апісвае Колас у «Новай Зямлі»:

Садзяцца госці, ды не зразу,
За стол не лезуць для паказу,
Бо так шляхетнасць вымагае.
Ідзе тут спрэчка немалая,
Калі пачнуць тут адмаўляцца:
— Сядай, Язэп! — Няхай садзяцца,
А я прыткнуся потым з краю.
— Ах, вось дзіўны!.. — Ну, ну, сядаю!
— Пан Фабіян, і ты, Кандраце,
Яхім, і Ян, і Юрка — браце!
Ну, проша ж, проша! — Пасадзілі,
Такім жа чынам упрасілі
Жанок прысесці тут на ўслоне…

Так што калі пра некага забываліся або адносіны паміж гаспадаром і госцем былі ўвогуле нацягнутыя, прынцыповыя прыхільнікі гэтай нормы этыкету ехалі дадому паўгалоднымі, прамаўляючы: «Было ўсё, было чаго есці і выпіць, толькі прынукі не было».

Хаця бывалі і такія аматары выпіць і пад'есці, якія гэтыя нефармальныя правілы ігнаравалі, спакойна ласуючыся ўсімі багаццямі стала, не чакаючы ўпрошванняў. «Я госць без прынукі, не люблю марыць гаспадара» — казалі яны ў сваё апраўданне, якое зрабілася прыказкай. Часам яна іранічна апісвала нават сапраўднае нахабства.

Сярэбраная «куляўка» ў выглядзе галавы шчупака. Выпіць з такога посуду можна было толькі да дна.

Само слова прынука — русінскае, украінска-беларускае, але ў выніку ўвайшло і ў польскую мову, выцесніўшы ў гэтым канкрэтным значэнні ўласна польскае слова zacheta. Магчыма, і сам звычай мае русінскае паходжанне. На пачатку гэтага года ў Супраслі пад Беластокам адкрыўся ці не адзіны беларускі рэстаран у Польшчы, і яго назвалі Prynuka. Тут можна пакаштаваць дранікі з мачанкай і бабку са шкваркамі і цыбуляй, сальцісон з хрэнам, селядца «па-мінску» — падаванага на гарачай бульбе, дэсертную «ягляную» (з проса) кашу на апельсінавым соку і іншыя прысмакі. Так што, хоць такі рэстаран у Польшчы і адзіны, але ў назве ўсё роўна мне чуюцца лёгкія ноткі дакору: чаму пра такое трапнае слоўца забыліся ў самой Беларусі, чаму ў нас так дагэтуль не называюць нашы рэстарацыі і кавярні? Хай сабе ў пачатковым выглядзе прынука сёння выглядала б занадта моцным парушэннем аўтаноміі асобы і правоў спажыўца, але хаця б намёк на старажытны звычай варта было б дзе-нідзе і аднавіць. Бо традыцыйная беларуская гасціннасць ледзь не звялася, ажно трэба адмысловы Год гасціннасці абвяшчаць… Так што тым, хто лічыць, што беларускі сэрвіс мусіць быць па-савецку нязмушаным, абавязкова трэба нагадаць аб прынуцы. Можа, варта для такіх прымусовыя курсы прынукі арганізаваць?

■ Рыштаванні Бацькаўшчыны

БРАМА ЯК ПАЧАТАК ВЯЛІКАЙ РАБОТЫ

БІЗНЕСМЕНЫ УЗДЗЕНШЧЫНЫ АБ'ЯДНАЛІСЯ Ў АДРАДЖЭННІ СПАДЧЫНЫ

Ініцыятарам гэтай карыснай справы стаў дырэктар вытворча-гандлёвага ўнітарнага прадпрыемства «Аграмашсэрвіс» Аляксандр Нікітка. Вясной мінулага года ён сабраў кіраўнікоў і прадстаўнікоў малога і сярэдняга бізнесу, індывідуальных прадпрымальнікаў, неабыякавых да лёсу помнікаў даўніны, захавання гісторыка-культурнай спадчыны раёна. Краязнаўца і фундатар многіх карысных пачынанняў, ён задумаў згуртаваць вакол сябе аднадумцаў, для невялікай, мабыць, у маштабах Беларусі, але значнай для Уздзеншчыны канкрэтнай справы — рэстаўрацыі ўязной брамы помніка архітэктуры XVIII стагоддзя — касцёла Святога Крыжа, роўных якой па прыгажосці не так шмат у Беларусі. Таму так важна захаваць яе для нашчадкаў, па магчымасці вярнуць выгляд, які меў касцёл два стагоддзі назад. І мясцовыя краязнаўцы вырашылі не чакаць таго часу, пакуль у дзяржавы знойдуцца сродкі для яго рэстаўрацыі, а паступова, пачынаючы з малога, крок за крокам рабіць адну вялікую справу.

— Як аказалася, — расказваў Нікітка сваім аднадумцам, робячы перад імі своеасаблівую справаздачу аб выкарыстанні сабраных сродкаў, — фінансавы бок праблемы быў у гэтай справе не з самых цяжкіх. Усе, да каго мы звярталіся, ахвотна згадзіліся дапамагчы. Хто рублём, хто тэхнікай, хто будматэрыяламі, хто — канкрэтнай работай.

Цяжкасці падсцерагалі ў іншым. Напрыклад, як зняць старыя вароты (адна створка важыць каля тоны), не парушыўшы канструкцыі слупоў-шулаў. Пасля кансультацыі з навукоўцамі і з дапамогай мясцовых майстроў-умельцаў прынялі рашэнне выпілаваць месцы мацавання разам з каменем, каб пасля паставіць на месца. Акуратна, з дапамогай крана, выканалі гэтую работу. Затым за справу ўзяліся кавалі Максім Хадановіч, Сяргей Бушыла, Яўген Барталевіч, Аляксандр Поляк, Максім Варабей. Па падрыхтаваных эскізах яны выкавалі складаныя элементы, працавалі з душой, разумеючы, што робяць не на дзень і не на два, і не звычайную брамку, а элемент гісторыка-культурнай каштоўнасці. Напэўна, і пачуццё гонару за родны край, дачыненне да такой высакароднай місіі дапамаглі ім паспяхова справіцца з няпростай задачай.

Затым асноўныя вароты і дзве вузкія брамкі па баках пафарбавалі, зрабілі адпаведнае мацаванне і ўмела ўстанавілі на месца. Абнавіліся, атрымалі прыгожыя «шапкі» з бляхі каменныя слупы, на якіх трымаліся вароты і брамкі. На ўсё гэта спатрэбілася крыху больш як два месяцы.

Пасля завяршэння работ спонсары і выканаўцы гэтай важнай справы сабраліся ў цэнтральнай раённай бібліятэцы, каб даведацца, на што патрачаны іх сродкі, але найперш — адчуць важнасць свайго дачынення да вялікай справы. Трэба было бачыць, якім бадзёрым агеньчыкам свяціліся іх вочы. Многія ўздзенцы, бачачы абноўленую браму, радаваліся, хоць і не ўсе ведалі, чыіх гэта рук справа. А каб у прадстаўнікоў малога бізнесу і надалей не знік імпэт мець дачыненне да такога, здавалася б, эканамічна нявыгаднага ўкладання сродкаў, Нікітка запрасіў на сустрэчу прафесара, доктара біялагічных навук, аўтара кніг па гісторыі садова-паркавага мастацтва Анатоля Федарука.

Анатоль Тарасавіч падрабязна, падмацоўваючы свае выказванні слайдамі, расказаў пра асноўныя архітэктурныя помнікі Уздзеншчыны і суседніх раёнаў — той жа касцёл Святога Крыжа, Кальвінскі збор і іншыя пабудовы ў Першамайску, рэшткі сядзібы ў Наднёмане, капліцу-піраміду на ўздзенскіх могілках. Цікава было прадстаўнікам бізнесу пачуць падрабязнасці пра жыццё і дзейнасць славутых земляковаў, продкаў, якія мелі дачыненне да ўздзенскага краю — Казіміра і Яна Завішаў, Мікалая і Магдалены Радзівіл, Якуба Наркевіча-Ёдкі. Слухаючы выступленне навукоўца, некаторыя прысутныя ва ўтульным пакойчыку чытальнай залы бібліятэкі ці не ўпершыню ў такім аб'ёме пазнаёміліся з тым неацэнным багаццем, міма якога праходзілі раней, не задумваючыся аб яго гістарычнай значнасці. Як запавет, як сігнал для далейшых дзеянняў успрымалі яны заўвагі, прапановы, парады Анатоля Тарасавіча:

— Вы зрабілі вялікую справу, пра якую будуць успамінаць нашчадкі і праз 10, і праз 50, і праз 100 гадоў. Вас не будзе, а зробленае вамі застанецца. Любіце свой родны край. Працуйце ў імя яго росквіту. Ратуйце ад паступовага ці гвалтоўнага знішчэння ўсё тое добрае, прыгожае, пакінутае розумам і рукамі продкаў харство. Помніце: без разумення і захавання мінулага ў нас не будзе будучыні.

Адрэстаўраваная брама.

Шыльда для нашчадкаў.

Цёплыя словы падтрымкі на адрас карыснай ініцыятывы і канкрэтных яе выканаўцаў выказаў вядомы мастак, наш зямляк Алесь Філіповіч.

Дык няхай жа гісторыя ведае прозвішчы тых, хто спрычыніўся да такой важнай справы. А мелі да яе дачыненне, акрамя названых вышэй, Сташэўскі, Лойка, Панькоў, Латыш, Серыкаў, Шэдаў, Пілікевіч, Вярбіцкі, Русак, Пігулеўскі, Берасцевіч, Коваль, Тоўсты, Рычык, Рабаў, Федарынаў, Гайкевіч, Суднік, Язвінскі, Радненка, Хвастоў… Гэты спіс будзе доўжыцца. Бо спраў і праектаў, скіраваных на далейшае захаванне духоўных і матэрыяльных каштоўнасцяў, на Уздзеншчыне нямала.

Віктар САБАЛЕЎСКІ

УНП 400217363

ГАРАНТИЯ страховое общество

ЗАСО «ГАРАНТИЯ»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
ЗАСО «Гарантия»
на 1 января 2014 года

(тыс. руб.)

АКТИВ	Сумма
1	2
Основные средства	2 650 260
Нематериальные активы	44
Доходные вложения в материальные активы в том числе: инвестиционная недвижимость	4 325 341 4 325 341
Вложения в долгосрочные активы	450 460
Долгосрочные финансовые вложения	3 623 509
Долгосрочная дебиторская задолженность	-
Отложенные налоговые активы	-
Прочие долгосрочные активы	15 328
Запасы	89 675
В том числе: материалы	89 675
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	-
Расходы будущих периодов	11 325
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	95 148
Доля перестраховщиков в страховых резервах	557 248
в том числе: резерв незаработанной премии	79 567
резервы убытков	477 681
Краткосрочная дебиторская задолженность	3 131 800
Краткосрочные финансовые вложения	-
Денежные средства и их эквиваленты	29 881 121
Прочие краткосрочные активы	-
БАЛАНС	**44 831 259**

ПАССИВ	Сумма
3	4
Уставный фонд	12 000 000
Неоплаченная часть уставного капитала	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	-
Резервный капитал	932 407
Добавочный капитал	2 630 770
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	1 370 965
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	-
Целевое финансирование	-
Резерв незаработанной премии	20 861 032
Резервы убытков	2 420 820
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	43 486
Гарантийные фонды	-
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	-
Долгосрочные обязательства	-
Краткосрочные кредиты и займы	1 500 000
Краткосрочная кредиторская задолженность	3 071 779
В том числе: страхователям	3 866
страховым агентам и брокерам	991 379
по операциям перестрахования	55 309
поставщикам и подрядчикам	352 071
по налогам и сборам	917 000
по социальному страхованию и обеспечению	84 993
по оплате труда	56 192
прочим кредиторам	610 969
Доходы будущих периодов	
Резервы предстоящих платежей	-
Прочие краткосрочные обязательства	-
БАЛАНС	**44 831 259**

Достоверность баланса подтверждена независимым аудитором – индивидуальным предпринимателем Верезубовой Татьяной Анатольевной. Юридический адрес: г. Минск, ул. Сухаревская, 39-6. Лицензия на право осуществления аудиторской деятельности № 02200/0495493 от 03.02.2009 г., выдана Министерством финансов РБ со сроком действия до 25.02.2014 г. Свидетельство о государственной регистрации № 100479384 от 25.02.2000 г. выдано Администрацией Фрунзенского исполкома.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
ЗАСО «Гарантия»
за январь–декабрь 2013 года

(тыс. руб.)

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2013 года
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ		
Страховые взносы (страховые премии), брутто	010	
Страховые выплаты	020	
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (+ или –)	030	
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040	
Расходы на ведение дела	050	
Доходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055	
Расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	056	
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни	060	
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ		
Страховые взносы (страховые премии), брутто – всего	070	30845113
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073	215730
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто	074	30629383
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто	082	(12839994)
Заработанные премии, нетто	085	17789389
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090	1045156
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091	185766
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования	092	859390
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с учетом перестрахования, нетто	097	(1129282)
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат)	100	15800717
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	56331
Расходы на ведение дела	150	11194069
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование	155	36698
Доходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160	193416
Расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	165	1026
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни	170	4779405
Доходы по инвестиционной деятельности	180	7491885
Расходы по инвестиционной деятельности	190	3816387
Доходы по финансовой деятельности	200	2268824
Расходы по финансовой деятельности	210	723527
Иные доходы	220	5639
Иные расходы	225	7961493
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	230	(2735059)
Прибыль (убыток) отчетного периода	240	2044346
Налог на прибыль	250	1845279
Изменение отложенных налоговых активов	260	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	270	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	280	-
Отчисления во внебюджетный централизованный инвестиционный фонд в соответствии с указом Президента РБ от 07.08.2012 № 357	281	-
Чистая прибыль (убыток)	290	199067
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	300	384056
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	310	161923
Совокупная прибыль (убыток)	320	745046

По моему мнению, бухгалтерская отчетность ЗАСО «ГАРАНТИЯ» достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ЗАСО «ГАРАНТИЯ» на 01 января 2014 года и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2013 г.

Общество с ограниченной ответственностью

«Страховой Партнер»

Учетный номер плательщика: **806000311**
Вид экономической деятельности: **Страховое посредничество**
Организационно-правовая форма: **Общество с ограниченной ответственностью**
Орган управления: **Юридическое лицо без ведомственной подчиненности**
Единица измерения: **млн руб.** Адрес: **220055, г. Минск, ул. Матусевича, д. 72, пом. 243**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2013 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	16	4
ИТОГО по разделу I	**190**	**16**	**4**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	9	7
В том числе: материалы	211	9	7
Расходы будущих периодов	230	-	10
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	13	29
Денежные средства и их эквиваленты	270	29	23
ИТОГО по разделу II	**290**	**51**	**69**
БАЛАНС	**300**	**67**	**73**

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 31 декабря 2013 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	3	3
Добавочный капитал	450	1	1
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	39	26
ИТОГО по разделу III	**490**	**43**	**30**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	24	43
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	17	4
по налогам и сборам	633	-	24
по социальному страхованию и обеспечению	634	-	5
по оплате труда	635	1	5
прочим кредиторам	638	6	5
ИТОГО по разделу V	**690**	**24**	**43**
БАЛАНС	**700**	**67**	**73**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2013 года	За январь–декабрь 2012 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	135	235
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(122)	-
Валовая прибыль (010 – 020)	030	13	235
Управленческие расходы	040	-	(204)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	13	31
Прочие доходы по текущей деятельности	070	102	10
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(94)	-
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	21	41
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	21	41
Налог на прибыль	160	(8)	-
Чистая прибыль (убыток) (± 150 – 160 ± 170 ± 180 – 190 – 200)	210	13	41
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	13	41

Главный бухгалтер ИП Л.Г.Скуратович

Аудиторское заключение по бухгалтерской (финансовой) отчётности ООО «Страховой Партнер» за период 01.01.2013 по 31.12.2013

По моему мнению, бухгалтерская (финансовая) отчетность ООО «Страховой Партнер», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение общества с ограниченной ответственностью «Страховой Партнер» на 01.01.2014 г. и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2013 г., при этом совершенные ООО «Страховой Партнер» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству. УНП 806000311.

Аудитор – индивидуальный предприниматель (квалификационный аттестат аудитора № 0000149 от 23.10.2002 г., выданный Министерством финансов Республики Беларусь) Тараренко Ирина Васильевна.

Аудиторское заключение получено: 25.02.2014 г.

И.о. директора ООО «Страховой Партнер» Господарский Александр Анатольевич.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ЖИЛЫХ ДОМОВ
ОРГАНИЗАТОР: НОВОЗАРЯНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

№ лота	Местоположение земельного участка, его площадь и кадастровый номер	Целевое назначение	Условия и ограничения	Расходы по подготовке и изготовлению документации, руб.	Начальная цена, руб.	Сумма залога, руб.
1	п. Набережный, ул. Набережная, 3У площадью – 0,2120 га, кадастровый номер 225183308101000014	Для строительства и обслуживания жилого дома	- Водоохранная зона и прибрежная полоса водного объекта (озеро Лукомльское); - охранная зона линии электропередачи напряжением до 1 000 В	5 775 898	2 681 588	268 159
2	д. Симновичи, ул. Озёрная, д. 22Б площадью – 0,2499 га, Кадастровый номер 225183310101000036	Для строительства и обслуживания жилого дома	Водоохранная зона водного объекта (озеро Лукомльское)	5 775 898	3 160 985	316 099

1. **Аукцион состоится 14 мая 2014 года в 15^{00} по адресу: аг. Новая Заря, сельисполком.**

2. Заявление от граждан Республики Беларусь на участие в торгах принимаются по рабочим дням с 8^{00} до 13^{00} и с 14^{00} до 17^{00} по адресу: аг. Новая Заря, сельисполком. Последний день приёма заявлений **8 мая 2014 года до 16^{00}.**

3. Для участия в аукционе необходимо предоставить копию паспорта гражданина (без нотариального засвидетельствования); представителем гражданина – нотариально удостоверенную доверенность, а также копию паспорта доверенного лица; копию платежного документа, подтверждающего уплату залога на расчетный счет 3641329060024 ОАО «Белагропромбанк» – Витебское областное управление РКЦ №10, МФО 150801424, УНП 300986744, код платежа 04002, получатель – Новозарянский сельский исполнительный комитет.

4. Аукцион состоится при наличии не менее двух участников.

5. Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомиться с документами и земельными участками в натуре.

Контактные телефоны: (8 02133) 2 64 45, 2 64 35.

Извещение о проведении 28 мая 2014 года торгов по продаже пустующего дома, расположенного на территории Лыщицкого сельского Совета Брестского района Брестской области в д. Огородники по ул. Луговой, д. 14

№ п/п	Месторасположение пустующего дома	Начальная стартовая стоимость
1.	Брестская область, Брестский район, Лыщицкий сельсовет, д. Огородники, ул. Луговая, д. 14. Одноэтажный деревянный жилой дом, колодец, два сарая. Фундамент бутобетонный, стены брусчатые, обшитые тесом, перекрытия деревянные, шиферная кровля. Общая площадь помещения 69,0 кв. м.	41 164 865
	Расходы, связанные с технической инвентаризацией и независимой оценкой недвижимого имущества	394 950
	Расходы на объявление в средствах массовой информации, руб.	согласно акту выполненных работ

Торги будут проводиться 28 мая 2014 года в 10.00 по адресу: д. Новые Лыщицы Брестского района Брестской области, ул. Юбилейная, д. 6а, здание Лыщицкого сельисполкома.

Для участия в торгах необходимо подать заявление об участии в торгах, копию платежного поручения, удостоверяющего внесение на расчетный счет Лыщицкого сельисполкома № 3641 0000 00233 в филиале № 100 Брестского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Бреста, код 150501246, УНП 200036604, назначение платежа 4805, залог в размере 10% от начальной цены капитального строения, т.е. 4 116 500 (четыре миллиона сто шестнадцать тысяч пятьсот) рублей, документ, удостоверяющий личность покупателя.

Заявления для участия в торгах принимаются по адресу: д. Новые Лыщицы Брестского района Брестской области, ул. Юбилейная, д. 6а, здание Лыщицкого сельисполкома, с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. Последний срок подачи заявления 21 мая 2014 года до 16.00.

Контактные телефоны: 95 31 50, 95 31 55, 95 31 53, 95 31 56.

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

сообщает об отказе Мингорисполкома от проведения 14 мая 2014 г. аукциона по предмету № 3 «Жилая многоквартирная застройка (с условием строительства жилого дома повышенной комфортности) по ул. Уборевича» (извещение о проведении аукциона с условиями № 03-У-14 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) *опубликовано в газетах «Звязда» 10.04.2014 и «Минский курьер» 11.04.2014).*

Телефон для справок 226-16-72.

УНП 190398583

Белорусский Банк Малого Бизнеса

Закрытое акционерное общество
«Белорусский Банк Малого Бизнеса»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01 апреля 2014 года

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	На 1 апреля 2014	на 1 апреля 2013
1	2	3	4	5
1	**АКТИВЫ**			
2	Денежные средства	1101	16 771,3	10 307,8
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		
4	Средства в Национальном банке	1103	79 221,4	128 461,6
5	Средства в банках	1104	13 040,1	11 599,9
6	Ценные бумаги	1105		
7	Кредиты клиентам	1106	244 628,3	197 744,0
8	Производные финансовые активы	1107	37 801,0	31 256,0
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	4 187,7	4 183,1
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		
12	Прочие активы	1111	2 150,8	3 266,5
13	ИТОГО активы	11	397 800,6	386 818,9
14	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
15	Средства Национального банка	1201	23 680,1	32 775,8
16	Средства банков	1202	89 045,3	80 385,2
17	Средства клиентов	1203	199 913,5	201 690,0
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		
19	Производные финансовые обязательства	1205	96,1	105,0
20	Прочие обязательства	1206	1 417,4	1 271,9
21	ВСЕГО обязательства	120	314 152,4	316 227,9
22	**КАПИТАЛ**			
23	Уставный фонд	1211	71 389,9	71 389,9
24	Эмиссионный доход	1212		
25	Резервный фонд	1213	236,2	236,2
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	3 480,1	3 359,0
27	Накопленная прибыль	1215	8 542,0	-4 394,1
28	ВСЕГО капитал	121	83 648,2	70 591,0
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	397 800,6	386 818,9

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 1 квартал 2014 года

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 1 апреля 2014	на 1 апреля 2013
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	11 697,1	11 361,1
2	Процентные расходы	2012	4 085,8	5 957,8
3	Чистые процентные доходы	201	7 611,3	5 403,3
4	Комиссионные доходы	2021	2 701,8	2 387,4
5	Комиссионные расходы	2022	239,6	259,9
6	Чистые комиссионные доходы	202	2 462,2	2 127,5
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	3 589,3	-352,0
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	1 326,9	601,8
11	Чистые отчисления в резервы	207	823,7	325,5
12	Прочие доходы	208	407,1	428,2
13	Операционные расходы	209	10 187,5	7 444,1
14	Прочие расходы	210	63,0	299,6
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	4 322,6	139,6
16	Налог на прибыль	212		
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	4 322,6	139,6
18	Сведения о прибыли на одну акцию в рублях			
19	Базовая прибыль на простую акцию	22		
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		

И.о. Председателя Правления **Н.А.Матусевич**

Главный бухгалтер **А.Н.Бельник**

Данная отчетность размещена на сайте:
http://bbsb.by/about/finansovaia-informacia/

ЗАО «Банк ББМБ» зарегистрирован НБ РБ 28 августа 2008 года, регистрационный номер 119. УНП 807000201

Страховая организация:

Закрытое акционерное страховое общество
«КЕНТАВР»

Учетный номер плательщика: **100985903**
Вид экономической деятельности: **Страхование иное, чем страхование жизни**
Организационно-правовая форма: **Закрытое акционерное общество**
Единица измерения: **тыс. руб.**
Адрес: **г. Минск, пр-т Независимости, 172**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	На 1 января 2014 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	16 293 650	9 400 275
Нематериальные активы	120	84 558	217
Доходные вложения в материальные активы	130	–	–
в том числе: инвестиционная недвижимость	131	–	–
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	–	–
прочие доходные вложения в материальные активы	133	–	–
Вложения в долгосрочные активы	140	1 016 565	1 080 273
Долгосрочные финансовые вложения	150	24 308	26 758
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	396 545	2 836 871
Отложенные налоговые активы	170	163 253	–
Прочие долгосрочные активы	180	–	–
ИТОГО по разделу I	**190**	**17 978 879**	**13 344 394**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	185 229	135 390
в том числе: материалы	211	185 229	135 390
незавершенное производство	212	–	–
прочие запасы	213	–	–
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	215	–	–
Расходы будущих периодов	220	30 841	53 962
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	230	811 699	174 435
Доля перестраховщиков в страховых резервах	240	2 199 664	1 016 055
в том числе: резерв незаработанной премии	241	1 670 811	693 653
резервы убытков	242	528 853	322 402
другие технические резервы	243	–	–
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	15 827 205	1 988 668
Краткосрочные финансовые вложения	260	–	–
Денежные средства и их эквиваленты	270	44 449 765	34 367 065
Прочие краткосрочные активы	280	3 911	3 911
ИТОГО по разделу II	**290**	**63 508 314**	**37 739 486**
БАЛАНС	**300**	**81 487 193**	**51 083 880**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 1 января 2014 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	15 100 000	8 100 000
Неоплаченная часть уставного капитала	420	–	–
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	–	–
Резервный капитал	440	2 003 107	1 708 350
в том числе резервный фонд заработной платы	441	–	–
Добавочный капитал	450	5 620 206	6 401 009
в том числе прирост (переоценка) стоимости объектов недвижимости, приобретенных за счет страховых резервов	451	485 126	–
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	3 315 234	5 411 951
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	–	–
Целевое финансирование	480	–	–
ИТОГО по разделу III	**490**	**26 038 547**	**21 621 310**
IV. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ И ФОНДЫ			
Резервы по видам страхования, относящимся к страхованию жизни	500	–	–
Резерв незаработанной премии	501	44 342 162	22 122 815
Резервы убытков	502	6 959 630	4 244 646
Другие технические резервы	503	–	–
Иные страховые резервы	504	–	–
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	505	109 721	113 230
Гарантийные фонды	506	–	–
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	507	–	–
ИТОГО по разделу IV	**509**	**51 411 513**	**26 480 691**
V. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	–	874 140
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	–	–
Отложенные налоговые обязательства	530	–	–
Доходы будущих периодов	540	–	79 478
Резервы предстоящих платежей	550	–	–
Прочие долгосрочные обязательства	560	–	–
ИТОГО по разделу V	**590**	–	**953 618**
VI. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	–	600 087
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	–	500 000
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	4 037 133	928 174
в том числе: страхователям	631	2 204	1 151
страховым агентам и брокерам	632	1 077 110	57 784
прочим кредиторам по операциям страхования, сострахования	633	413 794	202 234
по операциям перестрахования	634	1 909 781	174 235
депо премий по рискам, переданным в перестрахование	635	–	–
поставщикам и подрядчикам	636	74 757	42 980
по авансам полученным	637	–	–
по налогам и сборам	638	–	35 957
по социальному страхованию и обеспечению	639	89 971	71 291
по оплате труда	640	222 486	189 404
по лизинговым платежам	641	–	–
собственнику имущества (учредителям, участникам)	642	–	–
прочим кредиторам	643	247 030	153 138
Обязательства, предназначенные для реализации	650	–	–
Доходы будущих периодов	660	–	–
Резервы предстоящих платежей	670	–	–
Прочие краткосрочные обязательства	680	–	–
ИТОГО по разделу VI	**690**	**4 037 133**	**2 028 261**
БАЛАНС	**700**	**81 487 193**	**51 083 880**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2013 года	За январь–декабрь 2012 года
1	2	3	4
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто	010	–	–
Страховые выплаты	020	–	–
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (+ или -)	030		–
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040	–	–
Расходы на ведение дела	050	–	–
Доходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055	–	–
Расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	056	–	–
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 010 - 020 + 030 - 040 - 050 + 055 - 056)	**060**	–	–
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто - всего	070	81 612 190	45 743 124
в том числе: по прямому страхованию и сострахованию	071	62 638 796	34 980 701
по рискам, принятым в перестрахование	072	18 973 394	10 762 423
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073	3 752 106	2 370 341
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070 - 073)	074	77 860 084	43 372 783
Изменение резерва незаработанной премии, брутто	080	(22 219 347)	(8 487 054)
Изменение доли перестраховщиков в резерве незаработанной премии	081	977 158	198 692
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (итог строк 080 и 081)	082	(21 242 189)	(8 288 362)
Заработанные премии, нетто (итог строк 074 и 082)	085	56 617 895	35 084 421
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090	49 432 515	23 226 269
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091	2 000 080	1 816 385
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090 - 091)	092	47 432 435	21 409 884
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095	(2 714 984)	(1 819 945)
Изменение доли перестраховщиков в резервах убытков (страховых выплат)	096	206 451	73 802
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с у четом перестрахования, нетто (итог строк 095 и 096)	097	(2 508 533)	(1 746 143)
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085 - 092 + 097)	100	6 676 927	11 928 394
Изменение других технических резервов	110	–	–
Изменение иных страховых резервов	120	–	–
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	166 088	105 126
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательсвом	140	–	–
Расходы на ведение дела, всего	150	17 266 034	11 232 531
в том числе: комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, принятым в перестрахование	151	2 692 800	1 443 855
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование	155	570 955	354 054
Доходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160	7 275 712	1 228 071
Расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	165	61 783	1 664
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки 100 + 110 + 120 - 130 - 140 - 150 + 155 + 160 - 165)	170	(2 970 311)	2 171 198
Доходы по инвестиционной деятельности	180	8 428 140	3 734 861
в том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181	4 460 145	25 887
доходы от участия в уставном капитале других организаций	182	6 566	189
проценты к получению	183	3 961 429	3 708 785
прочие доходы по инвестиционной деятельности	184	–	–
Расходы по инвестиционной деятельности	190	4 221 059	36 297
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191	4 221 059	12 297
прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	–	24 000
Доходы по финансовой деятельности	200	4 121 044	2 012 929
в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	201	3 164 830	432 542
прочие доходы по финансовой деятельности	202	956 214	1 580 387
Расходы по финансовой деятельности	210	1 341 203	1 722 804
в том числе: проценты к уплате	211	154 169	114 446
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	212	233 189	22 051
прочие расходы по финансовой деятельности	213	953 845	1 586 307
Иные доходы	220	2 188	11 372
Иные расходы	225	224 226	142 597
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (строки 180 - 190 + 200 - 210 + 220 - 225)	230	6 764 884	3 857 464
Прибыль (убыток) отчетного периода (строки ± 060 ± 170 ± 230)	240	3 794 573	6 028 662
Налог на прибыль	250	883 045	1 113 765
Изменение отложенных налоговых активов	260	163 253	–
Изменение отложенных налоговых обязательств	270	–	–
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	280	–	167 532
Отчисления во внебюджетный централизованный инвестиционный фонд в соответствии с указом Президента РБ от 07.08.2012 №357	281	–	–
Чистая прибыль (убыток) (строки ± 240 - 250 ± 260 ± 270 - 280 - 281)	290	3 074 781	4 747 365
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	300	1 603 206	2 384 009
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	310	–	–
Совокупная прибыль (убыток) (строки ± 290 ± 300 ± 310)	320	4 677 987	7 131 374
Базовая прибыль (убыток) на акцию	330	–	–
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	340	–	–

Руководитель **С.А.Прохорчик**

Главный бухгалтер **Т.В.Толкачева**

«28»февраля 2014 г.

Отчет подтверждаю:

Аудиторская организация:
Общество с ограниченной ответственностью «Аудит и управление», зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 05.03.2002 г. № 284 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190330288.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ

28 февраля 2014 г. *г. Минск*

Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения.

По нашему мнению, бухгалтерская (финансовая) отчетность

■ Жывая гісторыя

У ГРОДНЕ ЎШАНАВАЛІ… ПЛАСЦІНКУ

У культурнай сталіцы Беларусі ў рамках праекта «Жывая гісторыя» павіншавалі з 50-гадовым юбілеем фірму грампласцінак «Мелодыя».

Фотадымкі Яраслава ВАНКЕВІЧА.

Каля маладзёжнага цэнтра «Гродна» абсталявалі сцэну ў выглядзе вялізнай кружэлкі, дзе гурт «17 секунд» выканаў папуры з лепшых хітоў, што былі запісаны «Мелодыяй»: «Малінаўка», «Музыка нас звязала», «Бухгалтар» і іншыя.

— Адметнасць сцэны-«пласцінкі» ў тым, што ў яе вырабе выкарыстана гумавая крошка з перапрацаваных шын. Такім чынам мы паказваем, што выпушчаныя фірмай «Мелодыя» пласцінкі, запісаныя песні сёння набываюць «другое нараджэнне», — кажа **кіраўнік праекта «Жывая гісторыя» Сяргей ІВАНОЎ.**

Вось з якімі пачуццямі звязаны гэты флэш-моб, напрыклад, у вакалісткі гурта «17 секунд» Алены Паспелавай:

— Я часта слухала песню Алы Пугачовай «Ты на свеце ёсць», запісаную на «Мелодыі», калі ўпершыню закахалася. І для мяне гэтая акцыя — удзячнасць за светлыя моманты майго дзяцінства.

Грампласцінкам сёння, зразумела, цяжка канкурыраваць з сучаснымі тэхналогіямі гуказапісу, але ў іх па-ранейшаму застаецца шмат прыхільнікаў. Адзін з іх — **Павел СКРАБКО, начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Гродзенскага аблвыканкама.** Ён, дарэчы, не толькі калекцыянер кружэлак, але і калісьці працаваў з імі як вядучы дыскатэк, якіх цяпер называюць дыджэямі.

— Гэта вялікая частка майго жыцця. У маёй калекцыі пласцінкі, пачынаючы з 1915 года выпуску да сучасных кампакт-дыскаў. Цудоўна памятаю, як у 1968 годзе мы з бацькам купілі тады першую доўгайграючую пласцінку з песнямі Клаўдзіі Іванаўны Шульжэнкі. І сёння яе захоўваю, увогуле ж толькі вінілавых пласцінак у калекцыі больш за 300. Іх немагчыма замяніць нічым. Калі вы бралі ў рукі гэтую пласцінку, то баяліся, каб не было нейкай драпінкі. І нават калі пры праслухоўванні пласцінкі быў невялікі скрып, то было зразумела, што яе любяць, слухаюць. Цяпер у Еўропе, дарэчы, вядомыя артысты зноў пачынаюць рабіць свае запісы на вінілавых кружэлках. Мы, іх аматары, былі вельмі рады, калі гады два таму прачыталі інфармацыю, што ў Апрэлеўцы плануюць аднавіць іх выпуск. Але, на жаль, праект не ўдаўся. Тым не менш думаю, што ў бліжэйшы час знойдзецца той, хто зможа адрадзіць выпуск гэтага віду грампласцінак.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Прыдарожны і дарожны сэрвіс да сустрэчы гасцей гатовы

IIHF 2014 WORLD CHAMPIONSHIP BELARUS Minsk

Падведзены вынікі маніторынгу аб'ектаў прыдарожнага і дарожнага сэрвісу на рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах з нумерацыяй «М».

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Па ацэнцы спецыялістаў Міністэрства гандлю, на ўсіх праверaных гандлёвых аб'ектах рэалізуецца прадукцыя з сімволікай чэмпіянату свету па хакеі, ёсць у продажы інфармацыйныя матэрыялы пра гісторыка-культурныя славутасці, карты-схемы руху транспарту ў гарадах, у меню прапанаваны шырокі асартымент страў беларускай нацыянальнай кухні. Для забеспячэння разлікаў з выкарыстаннем банкаўскіх плацежных картак у 97% аб'ектаў абсталяваны тэрміналамі, якія абслугоўваюць карткі ўнутранай плацежнай сістэмы БелКарт і міжнароднай плацежнай сістэмы Visa і MasterCard. На ўсіх аб'ектах ёсць у наяўнасці руска-англамоўныя размоўнікі.

Разам з тым, паводле інфармацыі Мінгандлю, прадстаўнікамі органаў і ўстаноў, якія вядуць дзяржаўны санітарны нагляд, выяўлены парушэнні санітарна-эпідэміялагічнага заканадаўства на 744 аб'ектах прыдарожнага і дарожнага сэрвісу (60% ад агульнай колькасці праверaных аб'ектаў). Пры гэтым зафіксаваны парушэнні на большасці аб'ектаў гандлю (80%). 92% ад агульнай колькасці праверaных аб'ектаў грамадскага харчавання не захоўвалі асобныя нормы санітарных патрабаванняў. Спецыялісты органаў санітарнага нагляду выявілі неадпаведнасці і ў гасцініцах (матэлях) — 59% ад усёй колькасці падобных аб'ектаў. Амаль палова (45%) АЗС і СТА не захоўвала абавязковыя патрабаванні.

Асноўнымі парушэннямі на аб'ектах гандлю былі наступныя: рэалізацыя прадукцыі з тэрмінам прыдатнасці, які скончыўся, — 16 працэнтаў ад колькасці выяўленых парушэнняў; незахаванне ўмоў захоўвання і рэалізацыі харчовай сыравіны і харчовых прадуктаў — 10,6 працэнта; нездавальняючы стан кантэйнерных пляцовак — 8,8 працэнта і іншыя.

Па фактах выяўленых парушэнняў да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты 475 вінаватых асоб на агульную суму больш за 591 мільён рублёў. Забаронена рэалізацыя больш за адну тону харчовай сыравіны і харчовых прадуктаў. Скарочаны пералік прадукцыі, што рэалізуецца, на 13 аб'ектах. Прыпынена эксплуатацыя 116 аб'ектаў. Прадпісанні аб выпраўленні парушэнняў выдадзены 825 суб'ектам гаспадарання. Накіравана 108 хадайніцтваў аб прыцягненні да дысцыплінарнай адказнасці вінаватых службовых асоб.

У цэлым спецыялістамі пацверджана гатоўнасць аб'ектаў дарожнага і прыдарожнага сэрвісу да абслугоўвання гасцей чэмпіянату свету па хакеі. Адзначаныя асобныя недахопы будуць выпраўлены ў самыя бліжэйшыя дні — да пачатку руху гасцей сусветнага першынства па аўтамабільных дарогах.

Сяргей РАСОЛЬКА.

mylife:)

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Супер болельщик!»

1. Организатор рекламной игры

Закрытое акционерное общество «Белорусская сеть телекоммуникаций» (товарный знак (знак обслуживания) – life:)), Республика Беларусь, г. Минск, ул. Красноармейская, 24. Зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 5 ноября 2004 года № 2269; УНП 190579561. Лицензия Министерства связи и информатизации Республики Беларусь №02140/1315, действительна до 28.08.2018 г.

2. Наименование рекламной игры

«Супер болельщик!»

Рекламная игра проводится в целях стимулирования потребления услуг связи ЗАО «БеСТ».

3. Территория проведения рекламной игры

Республика Беларусь.

4. Сроки проведения рекламной игры

С 30 апреля 2014 года по 30 мая 2014 года.

5. Состав Комиссии по проведению рекламной игры «Супер болельщик!»:

Председатель Комиссии:

• Родкина Наталья Евгеньевна – начальник управления по удержанию абонентов ЗАО «БеСТ»;

Члены комиссии:

• Филистович Анна Сергеевна – руководитель группы реализации программ лояльности управления по удержанию абонентов ЗАО «БеСТ»;

• Марина Ольга Сергеевна – специалист руководитель группы реализации программ лояльности управления по удержанию абонентов ЗАО «БеСТ»;

• Жукович Татьяна Владимировна – юрисконсульт отдела по работе с договорами юридического управления ЗАО «БеСТ»;

• Перхова Марина Александровна– специалист по маркетингу и рекламе ООО «Аффинити».

6. Порядок формирования реестров Участников рекламной игры:

Чтобы стать участником рекламной игры, необходимо:

1) являться Абонентом Организатора – физическим лицом, заключившим с Организатором договор/ы на оказание услуг электросвязи на условиях предоплаты услуг, по которому на дату формирования реестра участников рекламной игры нет неисполненных обязательств по выплате обязательных ежемесячных платежей;

2) состоять в программе лояльности «mylife:)» с 23 мая 2012 года по 29 апреля 2014 года (включительно) и обязательно отправить бесплатное СМС с текстом «1» на номер 9393 в период с 30 апреля 2014 года по 14 мая 2014 года (включительно), либо успешно зарегистрироваться в программе лояльности «mylife:)» в период с 30 апреля 2014 года по 14 мая 2014 года (регистрация в «mylife:)» бесплатная).

Для регистрации в «mylife:)» необходимо отправить бесплатный USSD-запрос на номер *777# и пройти процедуру регистрации в «mylife:)», либо обратиться в справочную службу оператора по одному из номеров: 909, 920 (бесплатно для абонентов life:)), +375259090909 (для абонентов life:) по тарифу звонка внутри сети life:)).

Регистрируясь в «mylife:)», абонент предоставляет следующую информацию:

- дата рождения (в формате ЧЧ.ММ.ГГГГ),
- пол (мужской или женский),
- город, в котором проживает,
- имя/ник – по желанию,
- адрес электронного почтового ящика – по желанию.

Успешная регистрация в «mylife:)» означает получение абонентом уведомительного SMS-сообщения об успешной регистрации в «mylife:)».

3) являться участником «mylife:)» на дату формирования реестра Участников рекламной игры.

4) на момент проведения розыгрыша не иметь просроченной задолженности по договорам на оказание услуг электросвязи с передачей оконечного абонентского устройства по иным тарифным планам ЗАО «БеСТ»;

5) не являться абонентом служебного тарифного плана ЗАО «БеСТ», сотрудником поверенных ЗАО «БеСТ», лицом, работающим в ЗАО «БеСТ» по договорам подряда.

Всем Абонентам, успешно зарегистрировавшимся в «mylife:)» в период с 00:00:00 23 мая 2012 года по 23:59:59 29 апреля (включительно) 2014 года, отправившим бесплатное СМС с текстом «1» на номер 9393 в период с 30 апреля 2014 года по 14 мая 2014 года (включительно) и успешно зарегистрировавшимся в «mylife:)» в период с 30 апреля 2014 года по 14 мая 2014 года (включительно), автоматически присваивается номер Участника рекламной игры, совпадающий с их абонентским номером телефона. Все без исключения номера участников формируют реестр Участников рекламной игры, содержащий следующую информацию:

- абонентский номер, совпадающий с номером участника, в формате 375XXXXXXXXX;
- время первой успешной регистрации в «mylife:)»;
- отметку о том, что абонент отправил бесплатное СМС с текстом на номер 9393, с указанием времени и даты отправки СМС, для абонентов, зарегистрировавшихся в «mylife:)» в период с 00:00:00 23 мая 2012 года по 23:59:59 29 апреля 2014 года;
- отметку о том, что абонент являлся участником «mylife:)» на дату формирования реестра Участников рекламной игры.
- тарифный план, на котором обслуживается абонентский номер;
- отметку об отсутствии неисполненных обязательств по выплате обязательных ежемесячных платежей по текущему договору на оказание услуг электросвязи на дату формирования реестра участников рекламной игры, в случае если участник игры обслуживается по договору с передачей оконечного абонентского устройства.

К участию в рекламной игре не допускаются:

1) абоненты служебного тарифного плана ЗАО «БеСТ»;

2) члены Комиссии по проведению рекламной игры;

3) абоненты, у которых есть неисполненные обязательства по выплате обязательных ежемесячных платежей по текущему договору на оказание услуг электросвязи с передачей оконечного абонентского устройства;

4) абоненты, у которых есть просроченная задолженность по иным договорам на оказание услуг электросвязи с передачей оконечного абонентского устройства по иным тарифным планам с ЗАО «БеСТ»;

5) лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) таких лиц, их близкие родственники, лица, находящиеся с таким лицами в отношениях свойства.

Принимая участие в рекламной игре, все участники выражают свое согласие с Правилами проведения рекламной игры «Супер болельщик!».

7. Призовой фонд рекламной игры

Призовой фонд рекламной игры формируется за счет имущества Организатора и составляет:

Наименование	Количество (абонементов)	Стоимость, руб. с НДС
Абонемент: «FinalRound» 6 билетов Минск-Арена	1	9 270 000
ИТОГО		**9 270 000**

Общая сумма призового фонда составляет 9 270 000 (девять миллионов двести семьдесят тысяч) белорусских рублей, с учетом НДС.

8. Место, дата, время и порядок розыгрыша призового фонда, в том числе порядок определения Победителей

К 23:59:59 14 мая 2014 года (включительно) Организатором формируется реестр номеров участников.

В данном реестре фиксируются все номера участников, присвоенные Абонентам согласно порядку формирования реестров участников рекламной игры.

Розыгрыш проводится на основании сформированного реестра в соответствии с механикой проведения розыгрыша.

Розыгрыш призового фонда: проводится в 15.00 15 мая 2014 г. по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Красноармейская, 24.

Механика определения победителя:

Десять пластиковых непрозрачных шаров с номерами от нуля до девяти помещаются в непрозрачный мешок. Определение Победителя начинается с определения последней цифры номера участника. Член Комиссии Организатора или приглашенное лицо в присутствии других членов Комиссии извлекает из мешка один шар, раскрывает его и записывает номер. Проводится сверка с номерами реестра Участников на предмет совпадений. В случае отсутствия совпадений данный факт объявляется Членам Комиссии, шар откладывается, и производится определение цифры номера из числа оставшихся в мешке шаров. Операция повторяется до появления совпадений с реестром Участников. При наличии совпадений цифра номера в реестре считается определенной, а шары возвращаются в мешок. Далее в аналогичном порядке производится определение следующей порядковой цифры с конца номера в реестре Участников. Операция повторяется в том же порядке до определения единственного совпадения с номером из реестра Участников. По данному номеру из реестра Участников устанавливается абонентский номер Участника, который проверяется на выполнение всех условий участия в рекламной игре. При соответствии всем условиям данный Участник становится Победителем рекламной игры. В ином случае процедура определения номера Победителя рекламной игры повторяется.

Номер Победителя вписывается одним из членов Комиссии в Протокол розыгрыша. Победитель уведомляется о победе посредством СМС, телефонным звонком на абонентский номер Участника рекламной игры, указанный в Протоколе розыгрыша и заказным письмом – уведомлением, по адресу, указанному в договоре оказания услуг электросвязи не позднее 17 мая 2014 года.

9. Место, порядок и сроки выдачи приза

Выдача призов производится в Центре обслуживания life:) в Минске по адресу г. Минск, пр-т Независимости, 23 в рабочее время Центра обслуживания life:) ежедневно по 19 мая 2014 (включительно).

Точное время выдачи призов определяется Победителем рекламной игры посредством телефонного звонка не позднее 18 мая 2014 г.в справочно-информационную службу life:) 909 – бесплатный номер для абонентов life:) или 8 025 909 0 909 – для абонентов life:) по тарифу звонка внутри сети life:).

Для получения приза необходимо иметь с собой паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Организатор рекламной игры не оплачивает Победителю расходы, связанные с проездом к месту получения приза.

Приз по почте не высылается и в денежной форме не выплачивается.

10. Прочие положения

Победитель несет ответственность за выплату причитающихся налогов и сборов за выигранный приз в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь. В случае получения приза несовершеннолетним физическим лицом его обязательства по уплате налогов исполняют его законные представители.

Участвуя в рекламной игре, ее Победитель соглашается с тем, что любые его данные, в том числе фамилия, имя, отчество, фотографии и видеоизображения, могут быть использованы Организатором рекламной игры в рекламных целях в рамках данной рекламной игры без предварительного согласия Победителя и без каких-либо денежных выплат.

Споры между Организатором рекламной игры и участниками рекламной игры рассматриваются согласно действующему законодательству Республики Беларусь.

Правила рекламной игры публикуются в газете «Звязда» до начала рекламной игры и на сайте Организатора www.life.com.by.

Результаты проведения рекламной игры публикуются в газете «Звязда» не позднее 30 мая 2014 года, а также размещаются на сайте Организатора www.life.com.by.

В случае отказа Победителя от получения приза или неявки за ним по 19 мая 2014 года (включительно), приз остается в собственности Организатора рекламной игры.

Телефоны для справок: 909 – бесплатный номер в сети life:) и 8 025 909 0 909 – для абонентов life:) по тарифу звонка внутри сети life:) круглосуточно.

ЗАО «БеСТ», УНП 190579561, Лицензия МСиИ РБ зарегистрирована в реестре за № 02140/1315, выдана 24.02.2011 г., действительна до 28.08.2018 г.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 2347 от 23.04.2014 г., выдано Министерством торговли РБ.

Даты | Падзеі | Людзі

Міжнародны дзень танца. Адзначаецца з 1982 года па рашэнні Міжнароднага камітэта танца пры Міжнародным інстытуце тэатра ЮНЕСКА ў дзень нараджэння французскага балетмайстра Жана Жоржа Навэра.

1429 год — сямітысячнае войска французаў на чале з графам Дзюнуа і Жаннай д'Арк увайшло ў абложаны англічанамі Арлеан. Іх сустракалі радасныя гараджане, змучаныя шасцімесячнай аблогай. Гэта была першая важная аперацыя Жанны і першая важная перамога французаў у Стагадовай вайне. На жаль, легендарная слава «Арлеанскай дзевы» напалохала караля і яго прыдворных. Жанну адхілілі ад камандавання арміяй, арыштавалі, абвінавацілі ў вядзьмарстве і спалілі на вогнішчы. Праз пяць стагоддзяў, у 1920 годзе, Жанна д'Арк была кананізавана каталіцкай царквой.

1530 год — нарадзіўся Філон Сямёнавіч Кміта-Чарнабыльскі, ваенны дзеяч, пісьменнік. У Лівонскую вайну 1558-83 гг . камандаваў войскамі на ўсходніх рубяжах ВКЛ, удзельнічаў ва ўзяцці Чарнігава, рэйдах да Смаленска. У 1566 годзе прызначаны дзяржаўцам Чарнобыля (адсюль 2-я частка прозвішча) і старастам аршанскім з абавязкам ахоўваць аршанска-смаленскую мяжу. З Оршы пасылаў у Вільню панам-радзе данясенні аб становішчы на мяжы і ў Расіі (захавалася 30 лістоў за 1573-74 гады). Лісты напісаны эмацыйна, публіцыстычна, з выкарыстаннем народных прыказак, з'яўляюцца помнікам старажытнабеларускай літаратуры. Падчас полацкага паходу 1579 года яго атрад прыкрываў войска Рэчы Паспалітай з боку Смаленшчыны. У 1579 годзе прызначаны ваяводам смаленскім (пасада была намінальная, але давала месца ў Сенаце Рэчы Паспалітай). Удзельнічаў у баявых дзеяннях у 1580-81 гг. Прызначаны намеснікам у г. Вялікія Лукі. Памёр у 1587 годзе.

1931 год — у СССР пачалася эра тэлебачання. Са студыі Усесаюзнага радыётэхнічнага інстытута ў Маскве ў эфір выйшла першая доследная тэлевізійная перадача. Яна была ў эфіры не больш за хвіліну, але зрабіла сапраўдную рэвалюцыю. Рэгулярнае тэлевяшчанне пачалося ў краіне ў снежні 1934 года. У той час глядзець тэлеперадачы маглі ў Маскве, Ніжнім Ноўгарадзе, Томску і Ленінградзе. Аднак кожныя некалькі месяцаў да тэлеаўдыторыі далучаліся ўсё новыя гарады. Вяшчанне перарвалася на гады Вялікай Айчыннай вайны. Першая пасляваенная перадача выйшла ў эфір з тэлецэнтра на Шабалаўцы 7 мая 1945 года. А ў снежні таго ж года з Шабалаўкі пачалося першае ў Еўропе рэгулярнае тэлевяшчанне два разы на тыдзень.

Дарагую **Зінаіду Іосіфаўну ШЫМАНСКУЮ** з в.Крывое Сяло Капыльскага раёна Мінскай вобласці віншуем з днём нараджэння.

Мы шчыра жадаем у дзень юбілею
Хай радасць і шчасце сэрца сагрэюць,
Хай добрыя весткі прыходзяць у хату,
І стол на прысмакі будзе багаты.
Яшчэ мы жадаем здароўя без лекаў,
Дабра, і спакою, і доўгага веку,
Няхай абмінаюць бяда і трывога,
І гладкай жыццёвая будзе дарога.

Усе родныя.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.38	20.37	14.59
Віцебск	— 5.24	20.31	15.07
Магілёў	— 5.28	20.27	14.59
Гомель	— 5.30	20.18	14.48
Гродна	— 5.54	20.51	14.57
Брэст	— 6.00	20.47	14.47

Месяц

Маладзік 9.15.
Месяц у сузор'і Цяльца.

Імяніны

Пр. *РАДАЎНІЦА, Арыны, Васілісы, Галіны, Ірыны, Нікі, Леаніда, Міхаіла, Паўла, Цімафея.*
К. *Кацярыны, Агапія, Антонія, Пятра, Роберта.*

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

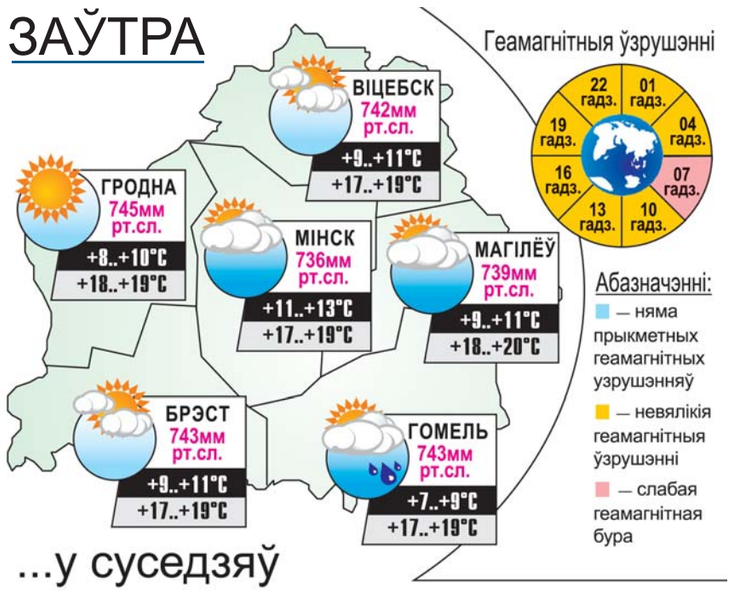

…у суседзяў

ВАРШАВА +18..+20°С	КІЕЎ +17..+19°С	РЫГА +10..+12°С
ВІЛЬНЮС +16..+18°С	МАСКВА +17..+19°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ +6..+8°С

УСМІХНЕМСЯ

Назіранне: у мужчын галава часцей баліць раніцай, а ў жанчын — увечары.

— Вова, перастань быць такім сквапным!
— А ты мне што за гэта?

Мае ўчынкі падзяляюцца на два тыпы:
1. Блін, што ж я нарабіў?
2. А, усё роўна, і так пойдзе!

— Запомні самае галоўнае. Ніколі, чуеш, ніколі не запівай гарэлку півам!
— Чаму?
— Я не памятаю...

Запіска ад мужа, прымацаваная магнітам да халадзільніка:
«Люся, пакінь грошай! Мне на корм і кату на ежу!».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 21.507. Індэкс 63850. Зак. № 1694.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 29 красавіка 2014 года.